

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: **«ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ПОЛЬСЬКОЇ МЕРЕЖІ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ
КОРИДОРІВ»**

Виконав:

студент 4 курсу, групи УЛМ-41

спеціальності

«Міжнародні економічні відносини»

освітньої програми «Міжнародна логістика

і митна справа»

першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

Керівник:

Локтіонов В.В.

к.геогр.н., доц. Ханова О.В.

Рецензент:

Харків – 2024

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 292 – «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма – «Міжнародна логістика і митна справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри
міжнародних
економічних відносин
імені Артура Голікова
Іван МАРЧЕНКО

« ____ » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Локтіонову Володимирі Віталійовичу

1. Тема роботи

«Особливості функціонування польської мережі міжнародних транспортних коридорів»

керівник роботи к.геогр.н., доц. Ханова О.В.,

затверджені наказом по університету від «24» січня 2024 р. № 4002-5/163

2. Строк подання студентом роботи 31.05.2024 р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити

визначити поняття та класифікація міжнародних транспортних коридорів; охарактеризувати роль та значення міжнародних транспортних коридорів у глобальній економіці; проаналізувати основні транспортні коридори, що проходять через Польщу; зазначити ефективність функціонування транспортної інфраструктури Польща; виявити виклики та перспективи розвитку польської мережі міжнародних транспортних коридорів.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	Теоретичні аспекти дослідження міжнародних транспортних коридорів
2	Особливості мережі міжнародних транспортних коридорів в Польщі

5. Дата видачі завдання 01.12.2023 р.

Студент

Володимир ЛОКТІОНОВ

Керівник роботи

Олена ХАНОВА

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретичні аспекти дослідження міжнародних транспортних коридорів	7
1.1. Поняття та класифікація міжнародних транспортних коридорів.....	7
1.2. Роль та значення міжнародних транспортних коридорів у глобальній економіці.....	14
Висновки до першого розділу	22
Розділ 2. Особливості мережі міжнародних транспортних коридорів в Польщі	24
2.1. Основні транспортні коридори Польщі	24
2.2. Ефективність функціонування транспортної інфраструктури Польщі .	34
2.3. Виклики та перспективи розвитку польської мережі міжнародних транспортних коридорів	41
Висновки до другого розділу	47
Висновки.....	49
Список використаних джерел	52

ВСТУП

Актуальність дослідження. Польща займає стратегічно важливе положення в центрі Європи, що робить її ключовим транзитним вузлом для міжнародних транспортних коридорів. Ця роль зростає в умовах посилення європейської інтеграції та глобалізації, що сприяє збільшенню обсягів міжнародної торгівлі та підвищенню мобільності товарів і людей. Польща розташована на перетині основних транспортних маршрутів між Західною та Східною Європою, а також між Північною та Південною Європою. Це робить її невід'ємною частиною транспортних коридорів, таких як: Балтійсько-Адріатичний коридор та Коридор Схід-Захід. Розвиток транспортної інфраструктури є одним з ключових пріоритетів польського уряду та Європейського Союзу. Польща відіграє важливу роль у забезпеченні безперервного транспортування товарів між Європою та іншими регіонами світу. Польща активно інтегрується в Транс'європейські транспортні мережі (TEN-T), які спрямовані на створення зручної та ефективної транспортної системи в Європі. Розвиток транспортних коридорів має значні соціально-економічні наслідки, включаючи створення нових робочих місць, підвищення рівня життя населення та покращення доступу до товарів і послуг. Функціонування міжнародних транспортних коридорів супроводжується численними викликами, такими як забезпечення безпеки перевезень, зниження екологічного навантаження та управління інфраструктурою.

Ступінь вивчення проблеми. Тематика функціонування польської мережі міжнародних транспортних коридорів досліджувалася різними науковцями в галузі транспорту, логістики та економіки, в першу чергу, польськими: K. Wojewódzki, T. Siwiński, W. Starowicz, B. Liberadzki, A. Szymonik. Ці науковці зробили вагомий внесок у розуміння функціонування та розвитку міжнародних транспортних коридорів в Польщі.

Серед закордонні науковці також активно досліджують функціонування міжнародних транспортних коридорів, включаючи польську мережу такі: M. R. Hall, J.-P. Rodrigue, R. L. Johnsson, M. Lindblad, F. Witlox, P. Nijkamp.

Серед українських науковців, що роблять внесок у дослідження функціонування міжнародних транспортних коридорів, включаючи польську мережу можемо відмітити: В. Виноградський, О. Мартинюк, С. Трощинська, І. Шкляр, П. Коваль.

Метою роботи є визначення сучасного стану розвитку мережі міжнародних транспортних коридорів Польщі. Виходячи з мети дослідження сформульовано і вирішено такі його **основні завдання**:

–визначити поняття та класифікація міжнародних транспортних коридорів;

–охарактеризувати роль та значення міжнародних транспортних коридорів у глобальній економіці;

–проаналізувати основні транспортні коридори, що проходять через Польщу;

– зазначити ефективність функціонування транспортної інфраструктури Польща;

–виявити виклики та перспективи розвитку польської мережі міжнародних транспортних коридорів.

Об’єктом дослідження є процес розвитку транспортної інфраструктури.

Предметом дослідження є особливості розвитку польської мережі міжнародних транспортних коридорів.

Методи дослідження. Це дослідження використовує як кількісні, так і якісні методи аналізу. Кількісні методи включають статистичний аналіз даних щодо обсягів і показників розвитку транспортної інфраструктури Польщі, зокрема міжнародних транспортних коридорів. Також застосовуються методи аналізу науково-теоретичної літератури та інтернет-джерел.

Інформаційна база дослідження включає наукові статті, звіти, статистичні дані а також дані з доступних інформаційних ресурсів та баз даних.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, 2 розділів, містить 55 сторінки тексту, 12 рисунків, 10 таблиць. Список джерел містить 43 найменування, зокрема 15 електронних публікацій.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ

1.1. Поняття та класифікація міжнародних транспортних коридорів

Міжнародні транспортні коридори (МТК) – це інтегровані транспортні системи, що включають шляхи сполучення (автомобільні, залізничні, водні та авіаційні маршрути), інфраструктурні об'єкти (порти, термінали, логістичні центри), а також засоби перевезення, що забезпечують переміщення товарів, пасажирів та послуг між країнами та континентами. МТК створюються для оптимізації процесу транспортування, зниження витрат та часу на перевезення, а також для покращення економічних зв'язків між різними регіонами світу.

Основні характеристики міжнародних транспортних коридорів, рис. 1.1.

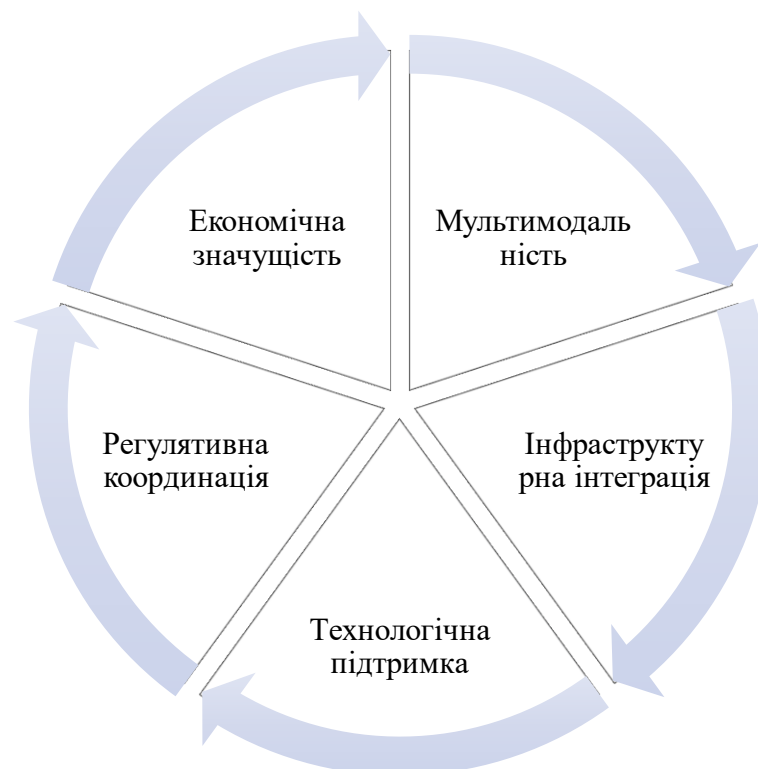

Рис. 1.1. Основні характеристики міжнародних транспортних коридорів

1. Мультимодальність, а саме використання різних видів транспорту (автомобільного, залізничного, водного та авіаційного) для забезпечення безперервного та ефективного перевезення.

2. Інфраструктурну інтеграцію, а саме наявність розвиненої транспортної інфраструктури, яка включає дороги, залізниці, порти, аеропорти та логістичні центри, що забезпечують зручне з'єднання між різними видами транспорту.

3. Технологічну підтримку, а саме застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для моніторингу, управління та координації транспортних процесів.

4. Регулятивну координацію, а саме співпрацю між країнами у сфері гармонізації транспортних законодавств, митних процедур та інших регулятивних аспектів, що впливають на міжнародні перевезення.

5. Економічну значущість, а саме внесок у розвиток міжнародної торгівлі, збільшення товарообігу та підвищення конкурентоспроможності національних економік.

Загалом, міжнародні транспортні коридори спрямовані на покращення логістичних процесів, сприяння міжнародній торгівлі та економічному розвитку регіонів, через які вони проходять.

Що стосується класифікації транспортних коридорів, можна виділити класифікацію за видами транспорту [3]:

– автомобільні транспортні коридори. Призначені для перевезення вантажів і пасажирів автомобільним транспортом. Включають міжнародні автомагістралі та швидкісні дороги, які з'єднують різні країни та регіони.

– залізничні транспортні коридори. Використовуються для перевезення вантажів і пасажирів залізничним транспортом. Включають магістральні залізничні лінії, що проходять через декілька країн і забезпечують зручне сполучення між ними.

– водні транспортні коридори. Охоплюють річкові, озерні та морські маршрути. Використовуються для перевезення вантажів і пасажирів водним

транспорт. Включають морські порти, річкові термінали та інші об'єкти водної інфраструктури.

- авіаційні транспортні коридори. Призначені для повітряного транспортування вантажів і пасажирів. Включають міжнародні аеропорти та авіамаршрути, що з'єднують різні країни та континенти.

- мультимодальні транспортні коридори. Включають поєднання різних видів транспорту (автомобільного, залізничного, водного, авіаційного). Застосовуються для забезпечення ефективного та безперервного перевезення вантажів, що потребує перевантаження з одного виду транспорту на інший.

Також існує класифікація транспортних коридорів за географічною, функціональною, інфраструктурною, економічною та іншими ознаками:

- за географічною ознакою [4]:

Континентальні коридори – проходять через декілька країн одного континенту.

Трансконтинентальні коридори – з'єднують різні континенти, наприклад, Євразійські коридори, що з'єднують Європу та Азію.

- за функціональною ознакою [5]:

Вантажні коридори – спеціалізуються на перевезенні вантажів.

Пасажирські коридори – призначені для перевезення пасажирів.

Універсальні коридори – обслуговують як вантажні, так і пасажирські перевезення.

- за інфраструктурною ознакою [6]:

Наземні коридори – включають автомобільні та залізничні шляхи.

Водні коридори – охоплюють морські та річкові маршрути.

Повітряні коридори – складаються з авіамаршрутів.

- за регуляторною ознакою [7]:

Національні коридори – проходять в межах однієї країни.

Міжнародні коридори – перетинають кордони декількох країн та потребують узгодження регуляторних вимог між ними.

- за економічною значущістю [8]:

Основні коридори – мають стратегічне значення для міжнародної торгівлі та економіки.

Другорядні коридори – виконують допоміжні функції, забезпечуючи сполучення між основними коридорами або регіональними центрами.

Ця класифікація допомагає систематизувати різноманіття транспортних коридорів та визначити їхні особливості й призначення в системі міжнародних перевезень.

Країни з найбільшою кількістю міжнародних транспортних коридорів зазвичай є великими транзитними державами, які мають стратегічне географічне положення та розвинену транспортну інфраструктуру. Нижче наведені деякі з таких країн [5]:

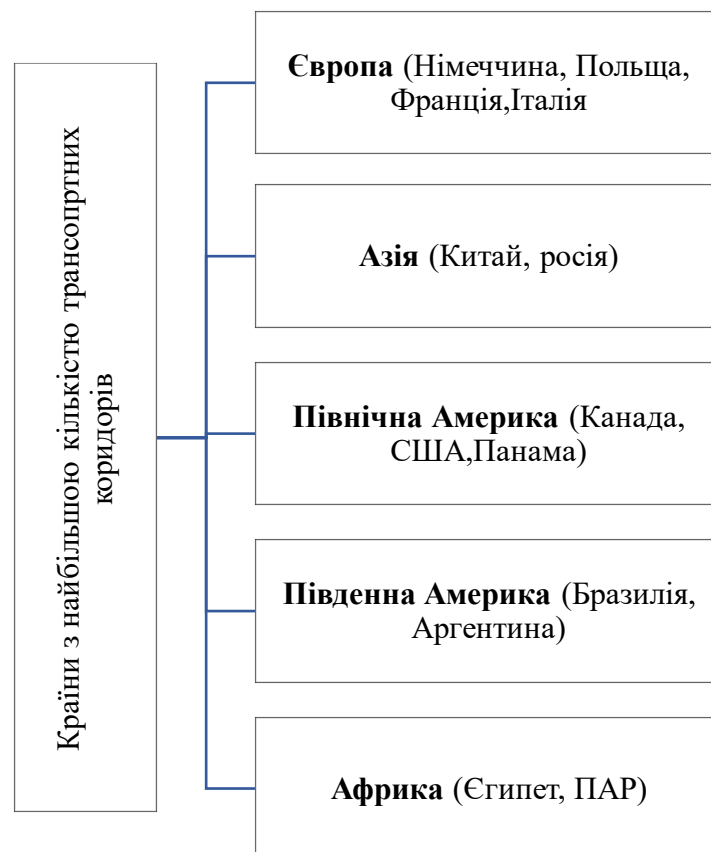

Рис. 1.2. Країни, з найбільшою кількістю транспортних коридорів [5]

Європа. Німеччина ключовим транспортним вузлом Європи, через який проходить багато важливих коридорів, таких як Транс'європейські транспортні мережі (TEN-T). Польща розташована на перетині кількох

важливих транспортних коридорів, включаючи північ-південь та схід-захід. Зокрема, коридори Берлін – Варшава – Москва та Гданськ – Варшава – Відень. Франція є важливим вузлом для коридорів, що з'єднують північну Європу з південною, а також східну з західною. Зокрема, це коридори Лондон – Париж – Барселона та Мадрид – Париж – Брюссель. Італія відіграє ключову роль у з'єднанні середземноморських портів з центральною та північною Європою.

Азія. Китай має величезну мережу міжнародних транспортних коридорів, включаючи Новий Шовковий Шлях (One Belt One Road Initiative), який з'єднує Азію з Європою та Африкою. Росія є важливим транзитним коридором для залізничних та автомобільних шляхів між Європою та Азією, зокрема Транссибірська магістраль.

Північна Америка. США має велику мережу транспортних коридорів, що з'єднують різні частини країни та міжнародні маршрути, включаючи коридори NAFTA, що з'єднують Канаду, США та Мексику. Канада має важливі транспортні коридори, що з'єднують Атлантичне узбережжя з Тихоокеанським, а також північ з півднем, що є частиною мережі NAFTA.

Південна Америка. Бразилія має стратегічні транспортні коридори, що з'єднують країну з іншими державами Південної Америки та міжнародними ринками. Аргентина є важливим транспортним вузлом, що з'єднує Південний конус із Центральною та Північною Америкою.

Африка. Єгипет має ключове стратегічне положення завдяки Суецькому каналу, який є важливим морським коридором, що з'єднує Середземне море з Червоним морем. ПАР є важливим транспортним вузлом для коридорів, що з'єднують південну частину континенту з іншими частинами Африки та міжнародними ринками.

Ці країни мають розвинену інфраструктуру та стратегічне географічне положення, що робить їх важливими вузлами для міжнародних транспортних коридорів.

Міжнародні транспортні коридори відіграють ключову роль у глобальній економіці, і їхній вплив описують різні економічні теорії. Ось деякі

з основних теорій, які пояснюють значення транспортних коридорів у контексті економічного розвитку та міжнародної торгівлі, табл 1.1.

Таблиця 1.1

Економічні теорії, що пояснюють значення транспортних коридорів у контексті економічного розвитку та міжнародної торгівлі

Економічна теорія	Автор	Сутність
Теорія порівняльних переваг	Давид Рікардо	Теорія порівняльних переваг стверджує, що країни повинні спеціалізуватися на виробництві товарів та послуг, які вони можуть виробляти з відносно нижчими витратами, та торгувати з іншими країнами для отримання тих товарів, які вони виробляють менш ефективно. Транспортні коридори полегшують цю торгівлю, знижуючи транспортні витрати та час доставки, що сприяє зростанню обсягів торгівлі та економічному розвитку.
Теорія нової економічної географії	Пол Кругман та інші	Ця теорія досліджує, як економічна діяльність розподіляється в просторі та як географічні фактори впливають на економічне зростання. Транспортні коридори знижують транспортні витрати та сприяють концентрації виробництва і споживання в певних регіонах, створюючи економічні центри та стимулюючи розвиток периферійних районів
Теорія транспортних витрат		Теорія транспортних витрат досліджує вплив транспортних витрат на структуру ринків та виробництво. Транспортні коридори знижують витрати на перевезення товарів та сировини, що робить продукцію більш доступною на міжнародних ринках і сприяє економічній інтеграції.
Теорія міжнародної торгівлі та інвестицій	Елі Гекшер та Бертиль Олін	Теорія Гекшера-Оліна стверджує, що країни експортують ті товари, у виробництві яких вони мають надлишок факторів виробництва (земля, праця, капітал), і імпортують ті товари, де вони мають дефіцит. Транспортні коридори сприяють ефективному розподілу ресурсів та полегшують міжнародний обмін товарами, що підтримує цю теорію.
Теорія розвитку інфраструктури		Ця теорія підкреслює важливість інфраструктури для економічного розвитку. Транспортні коридори є ключовим елементом інфраструктури, що сприяє зростанню продуктивності, залученню інвестицій та підвищенню конкурентоспроможності економіки. Вони також сприяють створенню робочих місць та покращенню життєвих умов населення
Теорія мультиплікатора		Теорія мультиплікатора досліджує, як початкові інвестиції в інфраструктуру можуть призвести до значного зростання економічної активності. Інвестиції у транспортні коридори можуть створювати

		позитивний економічний ефект через збільшення зайнятості, зростання виробництва та підвищення доходів.
Теорія мережевої економіки		Мережева економіка вивчає, як різні компоненти економічної системи взаємодіють між собою через мережі. Транспортні коридори створюють складні мережі зв'язків між виробниками, споживачами, постачальниками та ринками, що сприяє ефективності та продуктивності економічної системи в цілому.

Джерело: [12-16]

1. Теорія порівняльних переваг стверджує, що країни повинні спеціалізуватися на виробництві товарів та послуг, які вони можуть виробляти з відносно нижчими витратами, та торгувати з іншими країнами для отримання тих товарів, які вони виробляють менш ефективно. Транспортні коридори полегшують цю торгівлю, знижуючи транспортні витрати та час доставки, що сприяє зростанню обсягів торгівлі та економічному розвитку [12-16].

2. Теорія нової економічної географії досліджує, як економічна діяльність розподіляється в просторі та як географічні фактори впливають на економічне зростання. Транспортні коридори знижують транспортні витрати та сприяють концентрації виробництва і споживання в певних регіонах, створюючи економічні центри та стимулюючи розвиток периферійних районів [12-16].

3. Теорія транспортних витрат досліджує вплив транспортних витрат на структуру ринків та виробництво. Транспортні коридори знижують витрати на перевезення товарів та сировини, що робить продукцію більш доступною на міжнародних ринках і сприяє економічній інтеграції [12-16].

4. Теорія міжнародної торгівлі та інвестицій стверджує, що країни експортують ті товари, у виробництві яких вони мають надлишок факторів виробництва (земля, праця, капітал), і імпортують ті товари, де вони мають дефіцит. Транспортні коридори сприяють ефективному розподілу ресурсів та полегшують міжнародний обмін товарами, що підтримує цю теорію [12-16].

5. Теорія розвитку інфраструктури підкреслює важливість інфраструктури для економічного розвитку. Транспортні коридори є ключовим елементом інфраструктури, що сприяє зростанню продуктивності, залученню інвестицій та підвищенню конкурентоспроможності економіки. Вони також сприяють створенню робочих місць та покращенню життєвих умов населення [12-16].

6. Теорія мультиплікатора досліджує, як початкові інвестиції в інфраструктуру можуть призвести до значного зростання економічної активності. Інвестиції у транспортні коридори можуть створювати позитивний економічний ефект через збільшення зайнятості, зростання виробництва та підвищення доходів [12-16].

7. Теорія мережевої економіки вивчає, як різні компоненти економічної системи взаємодіють між собою через мережі. Транспортні коридори створюють складні мережі зв'язків між виробниками, споживачами, постачальниками та ринками, що сприяє ефективності та продуктивності економічної системи в цілому [12-16].

В цілому ці теорії допомагають пояснити важливість міжнародних транспортних коридорів для глобальної економіки, підкреслюючи їхню роль у зниженні витрат, підвищенні ефективності торгівлі та сприянні економічному зростанню.

1.2. Роль та значення міжнародних транспортних коридорів у глобальній економіці

Міжнародні транспортні коридори відіграють вирішальну роль у розвитку глобальної економіки, оскільки вони забезпечують ефективне та надійне транспортування товарів, послуг і людей між країнами та континентами. Вони сприяють покращенню міжнародної торгівлі, сприяють економічного розвитку, розвивають логістичні зв'язки та підвищують ефективність ланцюгів постачання, підтримують міжнародну кооперацію та

інтеграцію, підвищують соціальні та екологічні аспекти, сприяють стратегічній безпеці

1. Покращення міжнародної торгівлі [17-23]

– Зниження витрат. МТК допомагають зменшити витрати на транспортування завдяки оптимізації маршрутів і покращенню інфраструктури, що робить товари більш доступними на міжнародних ринках.

– Збільшення швидкості доставки. Сучасні транспортні коридори зменшують час, необхідний для доставки товарів, що є критично важливим для товарів з обмеженим терміном зберігання та високою вартістю.

– Підвищення надійності та безпеки. Поліпшення транспортної інфраструктури та технологій забезпечує більш надійні та безпечні перевезення.

2. Економічний розвиток та зростання [17-23]

– Інвестиції в інфраструктуру. Розвиток транспортних коридорів стимулює інвестиції в інфраструктуру, що створює робочі місця та сприяє економічному зростанню.

– Розвиток регіонів. МТК сприяють розвитку віддалених і периферійних регіонів, забезпечуючи їм доступ до національних і міжнародних ринків.

3. Логістика та ефективність ланцюгів постачання [17-23]

– Оптимізація ланцюгів постачання. Транспортні коридори дозволяють компаніям оптимізувати свої ланцюги постачання, знижуючи витрати на зберігання та перевезення, підвищуючи ефективність операцій.

– Інтеграція транспортних систем. Мультимодальні транспортні коридори інтегрують різні види транспорту (автомобільний, залізничний, водний, авіаційний), забезпечуючи безперервність перевезень та зменшуючи час простою.

4. Підтримка міжнародної кооперації та інтеграції [17-23]

– Співпраця між країнами. Розвиток МТК вимагає кооперації між урядами, що сприяє зміцненню політичних та економічних зв'язків.

– Гармонізація регуляцій. Для ефективного функціонування транспортних коридорів необхідна гармонізація митних, екологічних та транспортних регуляцій, що сприяє міжнародній інтеграції.

5. Соціальні та екологічні аспекти [17-23]

– Підвищення якості життя. Покращення транспортної інфраструктури сприяє підвищенню якості життя населення завдяки кращому доступу до товарів та послуг, а також створенню нових робочих місць.

– Екологічна стійкість. Сучасні транспортні коридори можуть сприяти зниженню викидів парникових газів шляхом впровадження екологічно чистих технологій та оптимізації маршрутів перевезень.

6. Стратегічна безпека [17-23]

– Енергетична безпека. Транспортні коридори відіграють важливу роль у забезпеченні енергетичної безпеки, дозволяючи ефективно транспортувати енергоресурси, такі як нафта, газ і вугілля, між країнами та регіонами.

– Геополітична важливість. Контроль над важливими транспортними коридорами може мати значний вплив на геополітичну ситуацію та економічну владу країн.

Міжнародні транспортні коридори є критично важливими для розвитку глобальної економіки, оскільки вони сприяють покращенню торгівлі, економічному зростанню, логістичній ефективності, міжнародній кооперації та інтеграції. Інвестування у розвиток транспортних коридорів приносить значні економічні, соціальні та екологічні переваги, що робить їх невід'ємною частиною стратегії сталого розвитку.

Найбільші міжнародні транспортні коридори світу [21-22]

1. Транссибірський залізничний коридор (Транссибірська магістраль)

Маршрут: Москва (росія) – Владивосток (росія)

Довжина: близько 9,289 км

Один із найдовших залізничних маршрутів у світі, що проходить через всю Росію, з'єднуючи Європу з Далеким Сходом. Коридор використовується для перевезення вантажів між Європою та Азією.

2. Новий Шовковий Шлях (One Belt One Road Initiative)

Маршрут: Китай – Центральна Азія – Європа

Велика ініціатива, спрямована на створення мережі наземних і морських маршрутів, що з'єднують Китай з Європою через Центральну Азію та Близький Схід. Включає кілька різних коридорів для залізничних, автомобільних та морських перевезень.

3. Північноамериканський коридор (NAFTA)

Маршрут: Канада – США – Мексика

Мережа транспортних коридорів, що з'єднує країни Північної Америки. Включає важливі автомобільні та залізничні маршрути, такі як коридор Канзас-Сіті – Монтеррей та інші.

4. Панамериканське шосе

Маршрут: Аляска (США) – Аргентина

Довжина: близько 30,000 км

Найдовший автомобільний маршрут у світі, що проходить через Північну, Центральну та Південну Америку. З'єднує більшість країн західного півкулі.

5. Трансєвропейська транспортна мережа (TEN-T)

Маршрут: Вся Європа

Мережа транспортних коридорів, що включає автомобільні, залізничні, водні та авіаційні маршрути, спрямовані на забезпечення ефективного транспортного сполучення між країнами Європейського Союзу. Включає дев'ять основних коридорів, таких як Балтійсько-Адріатичний та Рейн-Дунайський коридори.

6. Суецький канал

Маршрут: Середземне море – Червоне море

Довжина: 193 км

Важливий морський коридор, що з'єднує Європу з Азією, дозволяючи суднам уникати довгого шляху навколо Африки. Значно скорочує час перевезення між Європою та Азією.

7. Малахкський пролив

Маршрут: Індійський океан – Тихий океан

Довжина: 800 км

Один із найважливіших морських коридорів у світі, що з'єднує Індійський океан з Тихим океаном через Південно-Східну Азію. Ключовий маршрут для перевезення нафти та товарів між Європою, Близьким Сходом та Азією.

8. Коридор TRACECA (Транспортний коридор Європа-Кавказ-Азія)

Маршрут: Європа – Кавказ – Азія

Міжнародний транспортний коридор, що з'єднує Європу з Центральною Азією через Кавказький регіон. Включає автомобільні та залізничні маршрути, що проходять через країни Чорноморського басейну, Кавказу та Центральної Азії.

9. Південний коридор (Southern Gas Corridor)

Маршрут: Каспійське море – Туреччина – Європа

Енергетичний коридор, призначений для транспортування газу з Каспійського регіону до Європи через Туреччину. Включає трубопроводи та іншу інфраструктуру для транспортування природного газу.

Ці коридори відіграють ключову роль у забезпеченні міжнародної торгівлі та економічного розвитку, з'єднуючи різні регіони світу та сприяючи ефективному транспортуванню товарів і послуг.

Міжнародні транспортні коридори відіграють важливу роль як в економічному, так і в соціальному житті країн, через які вони проходять. Вони забезпечують ефективне транспортування товарів і послуг, сприяють економічному розвитку та мають значний вплив на соціальні аспекти, табл.

1.2.

Таблиця 1.2

Економічні та соціальні аспекти функціонування міжнародних транспортних коридорів

Аспект	Сутність
Економічні аспекти	Стимулювання економічного зростання Покращення логістики та зниження витрат Розвиток малих і середніх підприємств (МСП) Енергетична безпека
Соціальні аспекти	Підвищення якості життя Розвиток інфраструктури Освіта та підготовка кадрів Екологічні аспекти

Джерело: [17-23]

Економічні аспекти [17-23]:

1. Стимулювання економічного зростання. Розвиток транспортних коридорів часто супроводжується значними інвестиціями в інфраструктуру, що створює робочі місця та стимулює економічну активність. МТК сприяють зростанню обсягів міжнародної торгівлі, оскільки знижують витрати на транспортування та покращують доступ до нових ринків.

2. Покращення логістики та зниження витрат. МТК допомагають оптимізувати ланцюги постачання, скорочуючи час доставки та зменшуючи витрати на логістику. Покращення транспортної інфраструктури дозволяє знизити витрати на перевезення товарів, що підвищує конкурентоспроможність продукції на міжнародних ринках.

3. Розвиток малих і середніх підприємств (МСП). МСП отримують можливість виходу на міжнародні ринки, що сприяє їх розвитку та зростанню. Поліпшення транспортної інфраструктури стимулює впровадження нових технологій та інновацій у виробничих процесах.

4. Енергетична безпека. МТК відіграють ключову роль у транспортуванні енергоресурсів, таких як нафта та газ, що забезпечує енергетичну безпеку країн-споживачів.

Соціальні аспекти [17-23]:

1. Підвищення якості життя. МТК забезпечують швидший і дешевший доступ до різноманітних товарів і послуг, підвищуючи рівень життя населення. Будівництво та експлуатація транспортних коридорів створюють численні робочі місця, що зменшує рівень безробіття та підвищує доходи населення.

2. Розвиток інфраструктури. Інвестиції в МТК сприяють розвитку доріг, залізниць, портів та аеропортів, що покращує загальну транспортну інфраструктуру країни. Розвиток МТК поліпшує транспортне сполучення між містами та регіонами, що сприяє соціальній інтеграції та мобільності населення.

3. Освіта та підготовка кадрів. Створення та експлуатація МТК вимагають висококваліфікованих кадрів, що стимулює розвиток освітніх програм та підготовку спеціалістів у транспортній галузі. Працівники отримують можливості для підвищення кваліфікації та професійного зростання, що сприяє розвитку людського капіталу.

4. Екологічні аспекти. Модернізація транспортної інфраструктури може сприяти зниженню викидів парникових газів та інших забруднювачів завдяки використанню більш ефективних та екологічно чистих технологій. МТК сприяють розвитку сталих транспортних систем, що враховують екологічні, соціальні та економічні аспекти.

Міжнародні транспортні коридори мають важливе економічне та соціальне значення. Вони сприяють економічному зростанню, знижують витрати на логістику, підвищують якість життя населення, розвивають інфраструктуру та стимулюють освітні та екологічні ініціативи. Інвестування у розвиток МТК приносить значні переваги як для окремих країн, так і для глобальної економіки в цілому.

Міжнародні транспортні коридори суттєво впливають на міжнародну торгівлю та логістику, забезпечуючи ефективне та безперервне транспортування товарів і послуг між країнами. Нижче наведено основні аспекти цього впливу [17-23]:

1. Вплив на міжнародну торгівлю. Зниження транспортних витрат. Розвинені транспортні коридори знижують витрати на перевезення товарів завдяки кращій інфраструктурі та оптимізованим маршрутам. Це робить товари більш доступними і конкурентоспроможними на міжнародних ринках. Сучасні дороги та залізниці дозволяють зменшити витрати на паливо та обслуговування транспортних засобів [17-23].

2. Збільшення швидкості доставки. Розвинені транспортні коридори забезпечують швидше транспортування товарів, що особливо важливо для товарів з обмеженим терміном зберігання, таких як харчові продукти та медичні препарати. Покращення інфраструктури та координації між країнами зменшує затримки на митницях та пунктах контролю [17-23].

3. Підвищення надійності та безпеки. Сучасні транспортні коридори забезпечують більш надійні перевезення, що знижує ризики втрат та пошкодження товарів під час транспортування. Покращені системи моніторингу та контролю підвищують безпеку перевезень, запобігаючи крадіжкам та іншим загрозам [17-23].

4. Розширення ринків збуту. Транспортні коридори відкривають доступ до нових ринків, сприяючи зростанню експорту та імпорту. Це особливо важливо для країн, що розвиваються, які отримують можливість продавати свої товари на міжнародних ринках. Поліпшення транспортної інфраструктури сприяє зміцненню торговельних зв'язків між країнами, стимулюючи економічне співробітництво [17-23].

5. Вплив на логістику. Оптимізація ланцюгів постачання. Транспортні коридори дозволяють компаніям ефективніше планувати свої ланцюги постачання, знижуючи витрати на зберігання та управління запасами. Оптимізовані маршрути зменшують час доставки, що дозволяє компаніям швидше реагувати на попит ринку та забезпечувати своєчасні поставки [17-23].

6. Інтеграція мультимодальних перевезень. МТК забезпечують інтеграцію різних видів транспорту (автомобільного, залізничного, водного,

авіаційного), що дозволяє вибирати найбільш ефективні маршрути для перевезення товарів. Логістичні центри та термінали, розташовані вздовж коридорів, забезпечують швидке та ефективне перевантаження товарів між різними видами транспорту [17-23].

7. Використання сучасних технологій. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для моніторингу та управління перевезеннями дозволяє підвищити ефективність логістичних процесів. Автоматизація митних процедур та логістичних операцій скорочує час обробки вантажів та знижує ризик людських помилок [17-23].

8. Зниження екологічного навантаження. Використання сучасних транспортних засобів та технологій сприяє зниженню викидів парникових газів та інших забруднювачів, що позитивно впливає на екологічну ситуацію. Зменшення довжини та часу перевезень дозволяє знизити споживання палива та зменшити негативний вплив на навколишнє середовище [17-23].

Міжнародні транспортні коридори суттєво покращують міжнародну торгівлю та логістику, знижуючи витрати, підвищуючи швидкість і надійність перевезень, розширюючи ринки збуту та сприяючи екологічній стійкості. Інвестування в розвиток транспортних коридорів приносить значні економічні та соціальні переваги, сприяючи глобальному економічному розвитку та інтеграції.

Висновки до першого розділу

1. Проаналізовано поняття та класифікація міжнародних транспортних коридорів. Наведено основні характеристики міжнародних транспортних коридорів – мультимодальність, інфраструктурна інтеграція, технологічна підтримка, регулятивна координація, економічна значущість. Наведено класифікації міжнародних транспортних коридорів, які допомагають систематизувати різноманіття транспортних коридорів та визначити їхні особливості й призначення в системі міжнародних перевезень. Перелічено

країни з найбільшою кількістю міжнародних транспортних коридорів зазвичай є великими транзитними державами, які мають стратегічне географічне положення та розвинену транспортну інфраструктуру. Ці країни мають розвинену інфраструктуру та стратегічне географічне положення, що робить їх важливими вузлами для міжнародних транспортних коридорів.

Міжнародні транспортні коридори відіграють ключову роль у глобальній економіці, і їхній вплив описують різні економічні теорії, а саме: теорія порівняльних переваг, теорія нової економічної географії, теорія транспортних витрат, теорія міжнародної торгівлі та інвестицій, теорія розвитку інфраструктури, теорія мультиплікатора, теорія мережевої економіки.

2. Виокремлено роль та значення міжнародних транспортних коридорів у глобальній економіці. Міжнародні транспортні коридори є критично важливими для розвитку глобальної економіки, оскільки вони сприяють покращенню торгівлі, економічному зростанню, логістичній ефективності, міжнародній кооперації та інтеграції. Інвестування у розвиток транспортних коридорів приносить значні економічні, соціальні та екологічні переваги, що робить їх невід'ємною частиною стратегії сталого розвитку. Перелічено найбільші міжнародні транспортні коридори світу. Ці коридори відіграють ключову роль у забезпеченні міжнародної торгівлі та економічного розвитку, з'єднуючи різні регіони світу та сприяючи ефективному транспортуванню товарів і послуг. Міжнародні транспортні коридори мають важливе економічне та соціальне значення. Вони сприяють економічному зростанню, знижують витрати на логістику, підвищують якість життя населення, розвивають інфраструктуру та стимулюють освітні та екологічні ініціативи. Інвестування у розвиток МТК приносить значні переваги як для окремих країн, так і для глобальної економіки в цілому. Міжнародні транспортні коридори суттєво покращують міжнародну торгівлю та логістику, знижуючи витрати, підвищуючи швидкість і надійність перевезень, розширюючи ринки збуту та сприяючи екологічній стійкості. Інвестування в розвиток транспортних коридорів приносить значні економічні та соціальні переваги, сприяючи глобальному економічному розвитку та інтеграції.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ МЕРЕЖІ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ В ПОЛЬЩІ

2.1. Основні транспортні коридори Польщі

Особливості функціонування польської мережі міжнародних транспортних коридорів включають кілька ключових аспектів, які роблять цю мережу важливою для регіону та Європи в цілому:

1. Географічне розташування – Польща знаходиться на перетині важливих транспортних маршрутів, що з'єднують Західну та Східну Європу, а також Північну та Південну Європу. Це робить її ключовим транзитним вузлом.

2. Інфраструктурна розвиненість – Польща значно інвестувала у розвиток своєї транспортної інфраструктури, включаючи автомобільні дороги, залізниці, морські порти та аеропорти. Зокрема, були побудовані сучасні автомагістралі, такі як A1, A2 та A4, що входять до Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T).

3. Міжнародні транспортні коридори – Польща є частиною кількох важливих міжнародних транспортних коридорів, таких як Балтійсько-Адріатичний коридор, Східно-Східний коридор та Північноморсько-Балтійський коридор. Ці коридори забезпечують ефективний транспорт вантажів та пасажирів через Європу.

4. Логістичні центри та інтермодальні термінали – Важливим елементом є наявність розвинених логістичних центрів та інтермодальних терміналів, які сприяють швидкому перевантаженню товарів з одного виду транспорту на інший. Наприклад, термінали у Варшаві, Лодзі, Гданську та інших містах.

5. Євросоюзні проекти та фінансування – Польща отримує значну підтримку від Європейського Союзу для розвитку своєї транспортної мережі. Це включає фінансування проектів з покращення інфраструктури та інтеграції в загальноєвропейську мережу.

6. Економічний вплив – Добре розвинена транспортна мережа сприяє економічному розвитку регіонів, зменшенню витрат на логістику та покращенню доступу до ринків.

7. Екологічні аспекти – Польща активно працює над зменшенням впливу транспорту на навколишнє середовище, впроваджуючи більш екологічно чисті технології та рішення, такі як електрифікація залізниць та використання альтернативних видів палива.

Таким чином, функціонування польської мережі міжнародних транспортних коридорів є важливим елементом інтеграції країни в європейську транспортну систему, сприяючи економічному розвитку та покращенню логістичних процесів у регіоні.

Польща має стратегічне розташування в центрі Європи, що робить її важливим транзитним вузлом для багатьох міжнародних транспортних коридорів.

Через Польщу проходять 7 основних транспортних коридорів, рис. 2.1.

Рис. 2.1. Основні транспортні коридори Польщі [24-32]

1. Коридор Північ-Південь [24-32]. Балтійське море - Адріатичне море. Цей коридор з'єднує польські порти на Балтійському морі (Гданськ, Гдиня) з

портами Адріатичного моря (в Італії та Словенії). Він включає автомобільні та залізничні маршрути.

Автошляхи. Основні дороги, що утворюють цей коридор, включають А1 та S1.

Залізничні лінії. Лінії, що з'єднують Гданськ, Варшаву, Катовіце та далі на південь до Чехії та Словаччини.

2. Коридор Схід-Захід [24-32]. Транс'європейська транспортна мережа (TEN-T). Важливий транспортний коридор, що з'єднує Західну Європу з країнами Східної Європи та Азії.

Автошляхи. Основні дороги включають А2 (Берлін-Варшава-Мінськ) та А4 (Дрезден-Вроцлав-Краків-Корчава).

Залізничні лінії. Лінії, що з'єднують Берлін, Варшаву, Мінськ, Москву.

3. Via Carpatia [24-32]. Балтійське море - Чорне море. Проект, що має з'єднати польські порти на Балтійському морі з портами на Чорному морі через Центральну та Східну Європу.

Автошляхи. Маршрут включає дороги S19 та S61.

Залізничні лінії. Плануються нові та модернізація існуючих залізничних ліній для підтримки цього коридору.

4. Rail Baltica [24-32]. Польща - Литва - Латвія – Естонія. Залізничний проект, що має з'єднати країни Балтії з Польщею та далі з Західною Європою.

Залізничні лінії. Планується нова залізнична лінія європейського стандарту, що з'єднує Варшаву з Вільнюсом, Ригою та Таллінном.

5. Коридор Балтійське море - Адріатичне море [24-32]. TEN-T Балтійсько-Адріатичний коридор. Важливий маршрут, що з'єднує порти Балтійського моря з Адріатичними портами через Польщу, Чехію та Австрію.

Автошляхи. Дороги А1, А4 та інші.

Залізничні лінії. Залізничні лінії з Гданська через Варшаву та Катовіце до Відня та Граца.

6. Коридор Варшава-Краків-Кошице-Будапешт [24-32]. Автошляхи: А4 та А1, з можливими продовженнями до Угорщини.

Залізничні лінії. Модернізація існуючих залізничних маршрутів для покращення сполучення між Польщею та Угорщиною.

7. Євро-Азійський транспортний коридор [24-32]. Китай - Європа: Цей коридор з'єднує Китай з Європою через росію та Казахстан, проходячи через Польщу.

Автошляхи та залізничні лінії. Основні маршрути включають автомагістраль А2 та залізничні лінії, що з'єднують Польщу з Західною Європою та Україною та країнами СНД.

Ці коридори є ключовими для транзитного руху товарів та пасажирів через Польщу, сприяючи її економічному розвитку та інтеграції в європейські та світові транспортні мережі.

Проаналізуємо детальну статистику перевезень по польським міжнародним транспортним коридорам за період з 2013 по 2023 рр.

Динаміка обсягів вантажних автомобільних перевезень наведена на рис. 2.2.

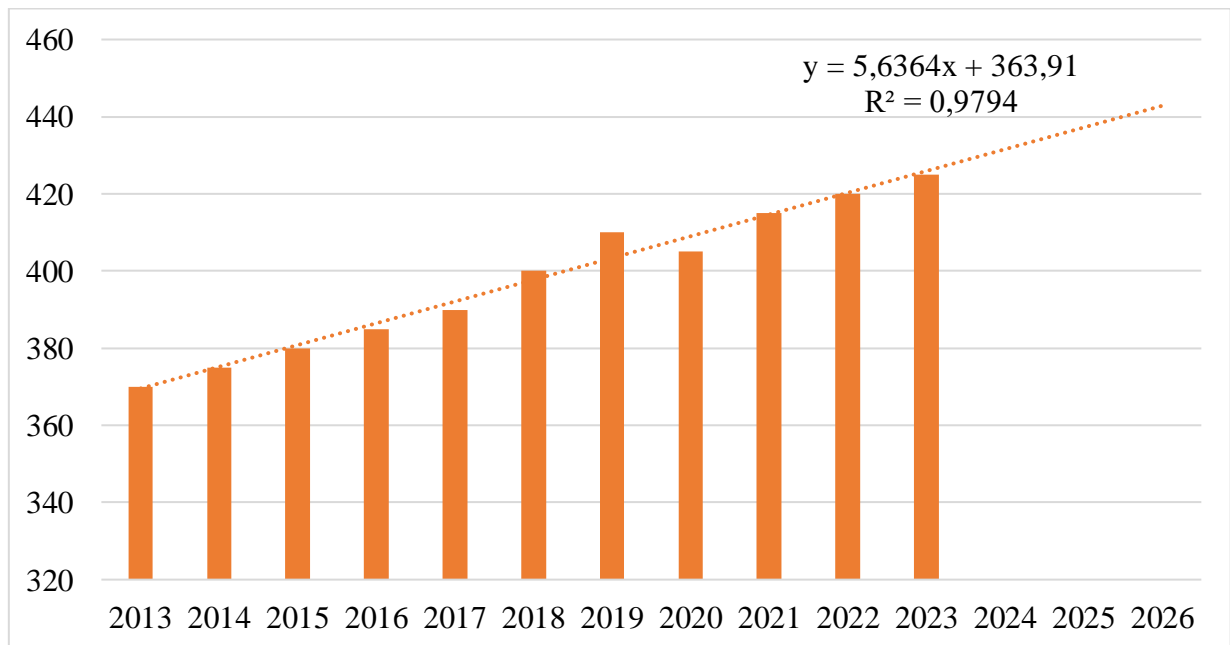

Рис. 2.2. Динаміка обсягів вантажних перевезень автомобільним транспортом (млн т) [33-40]

На основі рис. 2.2 можна зробити такі висновки.

Обсяги вантажних перевезень в Польщі зростали протягом більшості аналізованого періоду. З 2013 року до 2023 року обсяги зросли з 370 млн тонн до 425 млн тонн, що свідчить про стабільний ріст. Обсяг вантажних перевезень зріс на 55 млн тонн за 10 років. Середній річний приріст становить приблизно 5.5 млн тонн на рік. У 2020 році спостерігається невеликий спад обсягів вантажних перевезень до 405 млн тонн, що можна пов'язати з пандемією COVID-19 та її впливом на економіку та логістичні ланцюги. Однак, вже в 2021 році обсяги перевезень відновилися та продовжили зростати. Починаючи з 2017 року, темпи зростання вантажних перевезень прискорилися. Зокрема, значне зростання спостерігається в 2018 (10 млн тонн), 2019 (10 млн тонн), 2021 (10 млн тонн) та 2022 роках (5 млн тонн). Якщо тенденція зростання збережеться, можна очікувати подальшого збільшення обсягів вантажних перевезень в наступні роки, що потребуватиме подальших інвестицій в інфраструктуру та розвиток логістичних послуг.

Динаміка вантажних залізничних перевезень наведена на рис. 2.3.

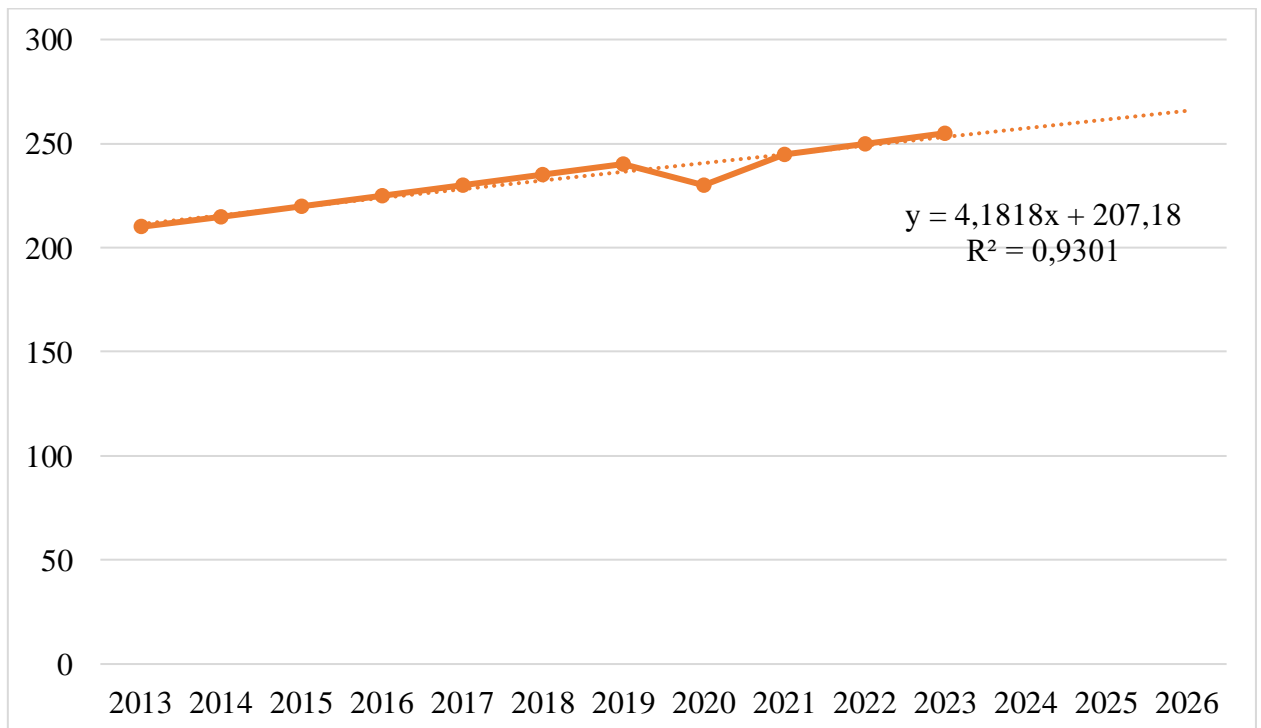

Рис. 2.3. Динаміка обсягів вантажних перевезень залізничним транспортом (млн т) [33-40]

На основі рис. 2.3 можна зробити такі висновки.

Обсяги залізничних вантажних перевезень в Польщі зростали протягом більшості аналізованого періоду. З 2013 року до 2023 року обсяги зросли з 210 млн тонн до 255 млн тонн, що свідчить про стабільний ріст. Обсяг залізничних вантажних перевезень зріс на 45 млн тонн за 10 років. Середній річний приріст становить приблизно 4.5 млн тонн на рік. У 2020 році спостерігається спад обсягів залізничних вантажних перевезень до 230 млн тонн, що може бути пов'язано з пандемією COVID-19 та її впливом на економіку та логістичні ланцюги. Однак, вже в 2021 році обсяги перевезень відновилися до 245 млн тонн та продовжили зростати. Починаючи з 2017 року, темпи зростання залізничних вантажних перевезень прискорилися. Зокрема, значне зростання спостерігається в 2021 (15 млн тонн), 2022 (5 млн тонн) та 2023 роках (5 млн тонн). Якщо тенденція зростання збережеться, можна очікувати подальшого збільшення обсягів залізничних вантажних перевезень в наступні роки, що потребуватиме подальших інвестицій в інфраструктуру та розвиток логістичних послуг

Динаміка вантажних морських перевезень (порти Гданськ, Гдиня) наведена на рис. 2.4.

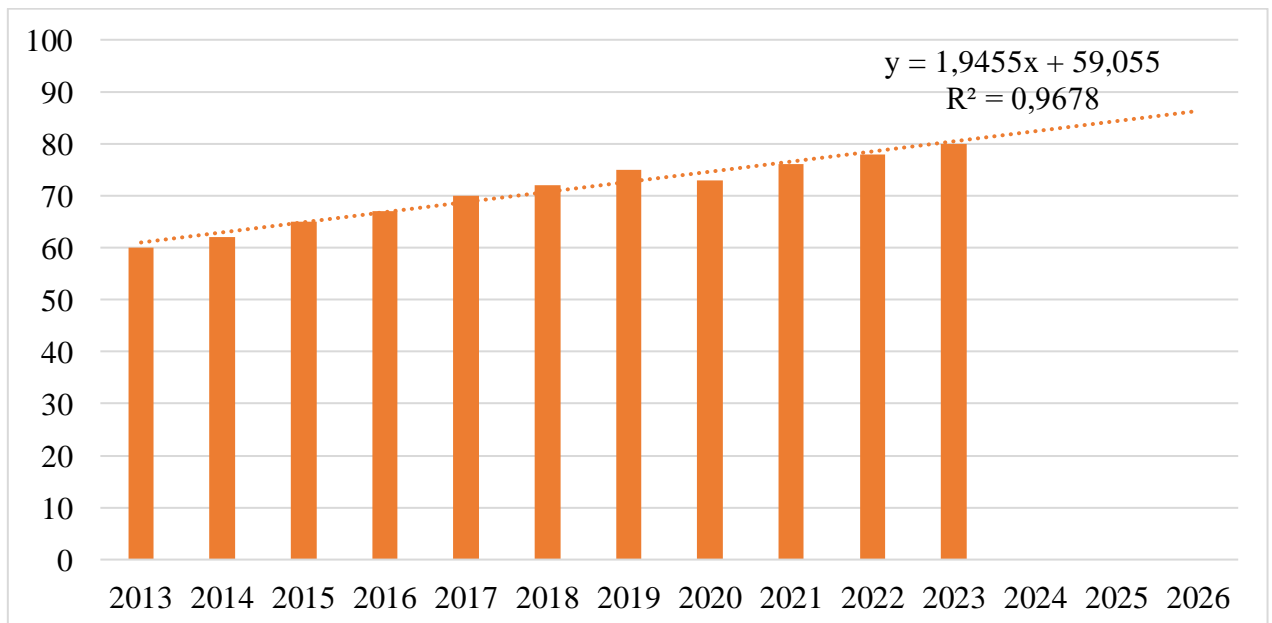

Рис. 2.4. Динаміка обсягів вантажних перевезень морськими портами (Гданська та Гдиня) (млн т) [33-40]

На основі рис. 2.4 можна зробити такі висновки.

Обсяги морських вантажних перевезень в польських портах Гданськ та Гдиня зростали протягом більшості аналізованого періоду. З 2013 року до 2023 року обсяги зросли з 60 млн тонн до 80 млн тонн, що свідчить про стабільний ріст. Обсяг морських вантажних перевезень зріс на 20 млн тонн за 10 років. Середній річний приріст становить приблизно 2 млн тонн на рік. У 2020 році спостерігається невеликий спад обсягів морських вантажних перевезень до 73 млн тонн, що може бути пов'язано з пандемією COVID-19 та її впливом на глобальну торгівлю та логістичні ланцюги. Однак, вже в 2021 році обсяги перевезень відновилися до 76 млн тонн та продовжили зростати. Починаючи з 2017 року, темпи зростання морських вантажних перевезень прискорилися. Зокрема, значне зростання спостерігається в 2019 (3 млн тонн), 2021 (3 млн тонн), 2022 (2 млн тонн) та 2023 роках (2 млн тонн). Якщо тенденція зростання збережеться, можна очікувати подальшого збільшення обсягів морських вантажних перевезень в наступні роки, що потребуватиме подальших інвестицій в портову інфраструктуру та розвиток логістичних послуг.

Динаміка контейнерних перевезень наведена на рис. 2.5.

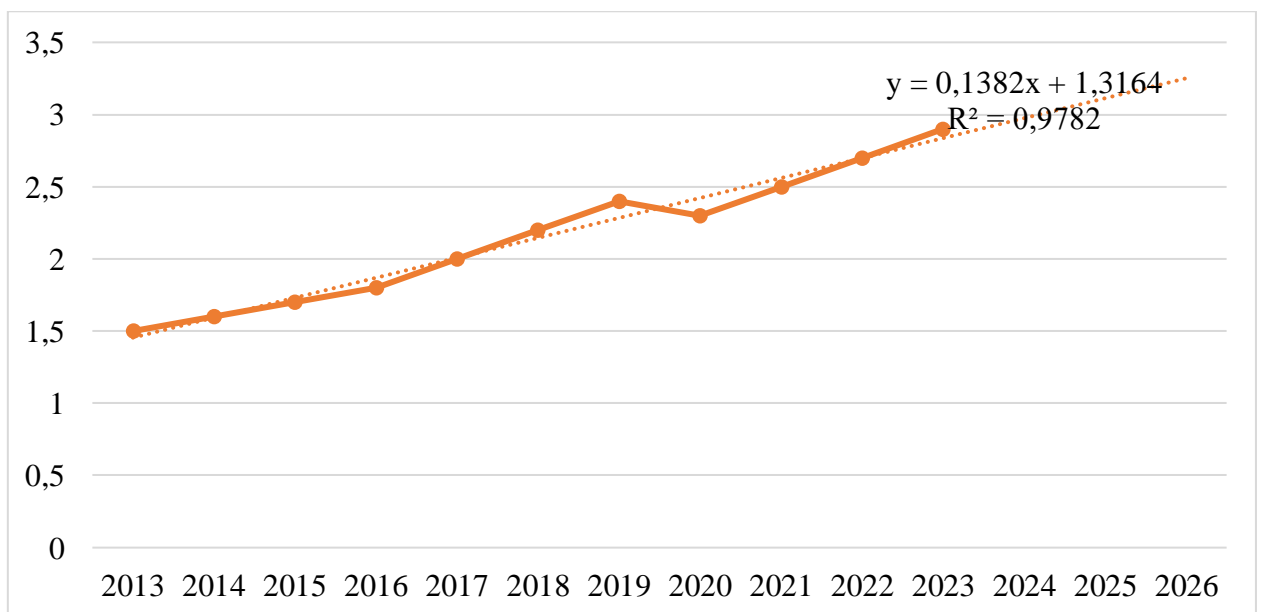

Рис. 2.5. Динаміка контейнерних перевезень (млн TEU) [33-40]

На основі рис. 2.5 можна зробити такі висновки.

Обсяги контейнерних перевезень в Польщі зростали протягом більшості аналізованого періоду. З 2013 року до 2023 року обсяги зросли з 1.5 млн TEU до 2.9 млн TEU, що свідчить про значне зростання. Обсяг контейнерних перевезень зріс на 1.4 млн TEU за 10 років. Середній річний приріст становить приблизно 0.14 млн TEU на рік. У 2020 році спостерігається невеликий спад обсягів контейнерних перевезень до 2.3 млн TEU, що можна пов'язати з пандемією COVID-19 та її впливом на глобальну торгівлю та логістичні ланцюги. Однак, вже в 2021 році обсяги перевезень відновилися до 2.5 млн TEU та продовжили зростати. Починаючи з 2017 року, темпи зростання контейнерних перевезень значно прискорилися. Зокрема, значне зростання спостерігається в 2017 (0.2 млн TEU), 2019 (0.2 млн TEU), 2021 (0.2 млн TEU) та 2022 роках (0.2 млн TEU). Якщо тенденція зростання збережеться, можна очікувати подальшого збільшення обсягів контейнерних перевезень в наступні роки, що потребуватиме подальших інвестицій в інфраструктуру контейнерних терміналів та розвиток логістичних послуг.

На рис. 2.6 наведена динаміка транзитних вантажних перевезень в Польщі.

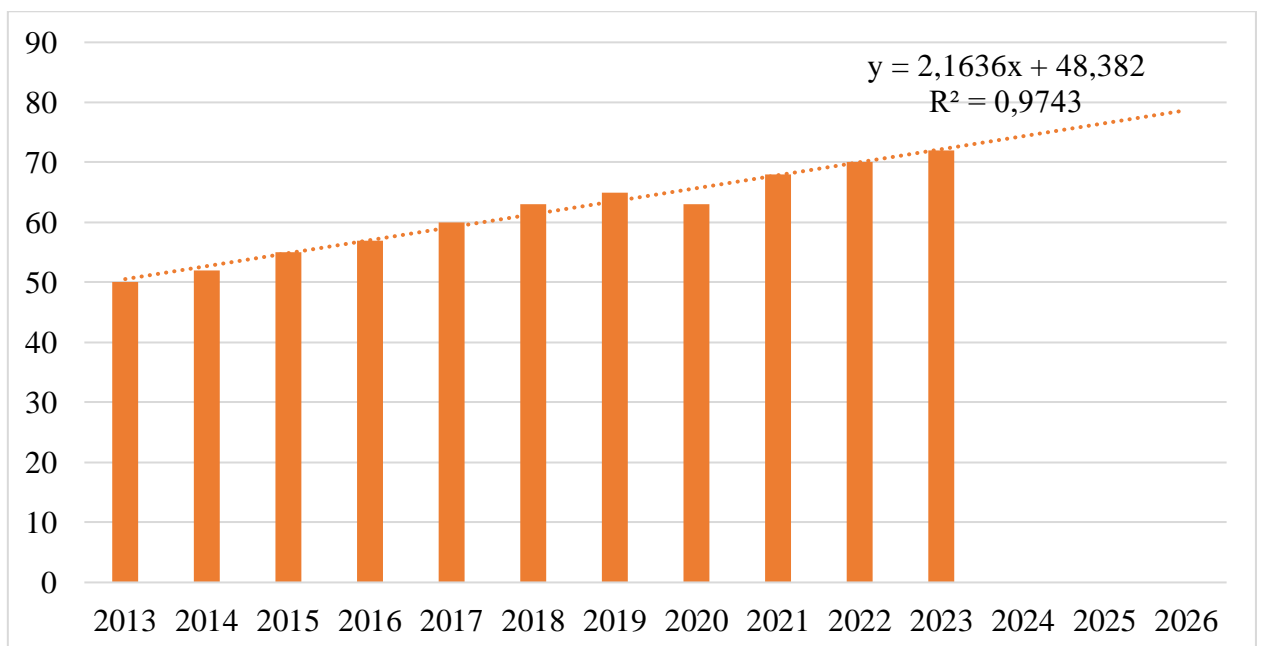

Рис. 2.6. Динаміка транзитних вантажних перевезень в Польщі [33-40]

На основі рис. 2.6 можна зробити такі висновки.

Обсяги транзитних вантажних перевезень в Польщі зростали протягом більшості аналізованого періоду. З 2013 року до 2023 року обсяги зросли з 50 млн тонн до 72 млн тонн, що свідчить про значне зростання. Обсяг транзитних вантажних перевезень зріс на 22 млн тонн за 10 років. Середній річний приріст становить приблизно 2.2 млн тонн на рік. У 2020 році спостерігається невеликий спад обсягів транзитних перевезень до 63 млн тонн, що можна пов'язати з пандемією COVID-19 та її впливом на глобальну торгівлю та логістичні ланцюги. Однак, вже в 2021 році обсяги перевезень відновилися до 68 млн тонн та продовжили зростати. Починаючи з 2017 року, темпи зростання транзитних перевезень значно прискорилися. Зокрема, значне зростання спостерігається в 2021 (5 млн тонн), 2022 (2 млн тонн) та 2023 роках (2 млн тонн). Якщо тенденція зростання збережеться, можна очікувати подальшого збільшення обсягів транзитних перевезень в наступні роки, що потребуватиме подальших інвестицій в інфраструктуру та розвиток логістичних послуг.

На рис. 2.7 наведена динаміка викидів CO₂ від транспорту (млн тонн) від вантажних перевезень в Польщі.

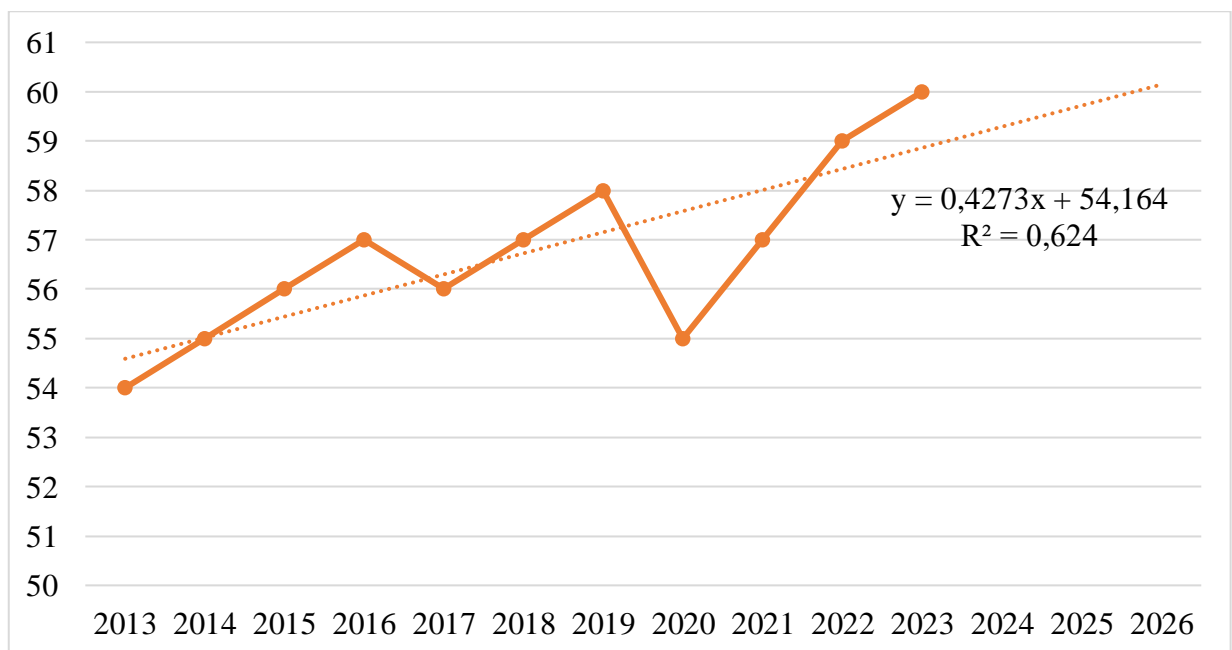

Рис. 2.7. Динаміка викидів CO₂ від транспорту (млн тонн) від вантажних перевезень в Польщі [33-40]

На основі рис. 2.7 можна зробити такі висновки.

Викиди CO₂ від транспорту в Польщі зростали протягом більшості аналізованого періоду. З 2013 року до 2023 року викиди зросли з 54 млн тонн до 60 млн тонн. Викиди CO₂ від транспорту зросли на 6 млн тонн за 10 років. Середній річний приріст становить приблизно 0.6 млн тонн на рік. У 2017 році спостерігається невеликий спад викидів до 56 млн тонн, що може бути пов'язано з впровадженням нових екологічних стандартів та заходів з покращення енергоефективності транспорту. У 2020 році також спостерігається зменшення викидів до 55 млн тонн, що може бути пов'язано зі зниженням транспортної активності через пандемію COVID-19. Після спаду у 2020 році, викиди CO₂ відновилися та продовжили зростати, досягнувши 60 млн тонн у 2023 році. Дані показують загальну тенденцію до зростання викидів CO₂ від транспорту, що свідчить про збільшення транспортної активності в Польщі. Спад у 2020 році підтверджує вплив глобальних криз на транспортну активність та відповідні викиди. Постійне зростання викидів CO₂ від транспорту підкреслює необхідність впровадження більш ефективних заходів з декарбонізації транспортного сектора, таких як перехід на альтернативні джерела енергії, підвищення енергоефективності та розвиток екологічно чистих транспортних засобів.

Ці дані свідчать про стабільне зростання обсягів перевезень через польські міжнародні транспортні коридори протягом останніх 10 років. Автомобільні, залізничні та морські перевезення демонструють позитивні тенденції, що підкреслює важливість Польщі як транзитної країни. Також помітне зростання контейнерних перевезень, що свідчить про підвищення ролі Польщі у глобальних логістичних ланцюгах.

Ми спробували проаналізувати частку кожного з 7 міжнародних транспортних коридорів Польщі за вантажообігом (млн тонн), табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Частка міжнародних транспортних коридорів Польщі по вантажообігу

Коридор	2018	Частка (%)	2020	Частка (%)	2023	Частка (%)
Коридор Північ-Південь	140	20%	137	20%	156	20%
Коридор Схід-Захід	175	25%	171	25%	195	25%
Via Carpatia	70	10%	68.5	10%	78	10%
Rail Baltica	35	5%	34,25	5%	39	5%
Коридор Балтійське море - Адріатичне море	105	15%	102,75	15%	117	15%
Коридор Варшава-Краків-Кошице-Будапешт	70	10%	68.5	10%	78	10%
Євро-Азійський транспортний коридор	105	15%	102,75	15%	117	15%
Загальний вантажообіг (млн тонн)	700	100%	685	100%	780	100%

Джерело: [33-40]

Коридор Північ-Південь стабільно займає 20% вантажообігу протягом всіх років, що свідчить про його важливу роль у сполученні Балтійського та Адріатичного морів. Коридор Схід-Захід є найзначущим коридором з часткою 25%, забезпечуючи зв'язок між Західною та Східною Європою. Via Carpatia та Коридор Варшава-Краків-Кошице-Будапешт мають менші, але стабільні частки у 10%. Rail Baltica має найменшу частку (5%), але відіграє важливу роль у з'єднанні країн Балтії з Польщею. Євро-Азійський транспортний коридор та Коридор Балтійське море - Адріатичне море мають значні частки (по 15%), що свідчить про їх важливість у глобальних логістичних ланцюгах.

2.2. Ефективність функціонування транспортної інфраструктури Польщі

Польща є важливим транзитним вузлом у Європі, і в цій країні діють численні компанії, які займаються управлінням і обслуговуванням транспортних коридорів. Кожний транспортний коридор знаходиться під управлінням певних операторів.

1. Коридор Північ-Південь [24-32].

– PKP Cargo. Найбільша залізнична транспортна компанія в Польщі, яка здійснює вантажні перевезення.

– DB Schenker Rail Polska. Дочірня компанія німецького залізничного оператора, що надає послуги з перевезення вантажів.

– Gdańsk Container Terminal (DCT Gdańsk). Один з найбільших контейнерних терміналів у Балтійському морі.

2. Коридор Схід-Захід [24-32].

– PKP Intercity. Провідний оператор пасажирських залізничних перевезень, що забезпечує з'єднання між Західною і Східною Європою.

– Maersk Line. Одна з найбільших світових контейнерних ліній, що здійснює перевезення через польські порти.

– LOTOS Kolej. Важливий залізничний оператор, який спеціалізується на перевезенні вантажів, включаючи нафту та хімічні продукти.

3. Via Carpatia [24-32]

– PKP LHS (Linia Hutnicza Szerokotorowa). Компанія, що здійснює перевезення на ширококолінійній лінії від кордону з Україною до Славкува.

– PCC Intermodal. Лідер у сфері інтермодальних перевезень, що використовує залізницю та автомобільні перевезення для з'єднання Балтійського і Чорного морів.

4. Rail Baltica [24-32]

– PKP Polskie Linie Kolejowe (PKP PLK). Управляє залізничною інфраструктурою в Польщі, включаючи Rail Baltica.

– Stena Line. Важливий морський перевізник, що забезпечує зв'язок між Польщею і країнами Балтії.

5. Коридор Балтійське море - Адріатичне море [24-32]

– Port of Gdynia Authority. Управляє портом Гдиня, який є ключовим у цьому коридорі.

– Adampol SA. Компанія, що спеціалізується на перевезеннях автомобілів і забезпечує логістичні послуги в цьому коридорі.

– Hamburg Süd. Міжнародна судноплавна компанія, що здійснює контейнерні перевезення через польські порти.

6. Коридор Варшава-Краків-Кошице-Будапешт [24-32]

– PKP Cargo. Забезпечує вантажні залізничні перевезення на цьому маршруті.

– Budapest Airport Logistics Center. Співпрацює з польськими логістичними компаніями для перевезення вантажів між Польщею та Угорщиною.

7. Євро-Азійський транспортний коридор [24-32]

– China Railway Express. Компанія, що здійснює залізничні перевезення між Китаєм і Європою через Польщу.

– COSCO Shipping. Велика китайська судноплавна компанія, що забезпечує морські перевезення через польські порти.

– Harag-Lloyd. Міжнародна контейнерна судноплавна компанія, що активно працює на Євро-Азійському транспортному коридорі.

Польща є важливим транзитним центром завдяки своєму стратегічному розташуванню та розвиненій транспортній інфраструктурі. Провідні компанії-оператори, такі як PKP Cargo, DB Schenker Rail Polska, Maersk Line та інші, забезпечують ефективне функціонування основних транспортних коридорів, сприяючи економічному розвитку та інтеграції Польщі в глобальні логістичні мережі.

Індекс логістичної ефективності (LPI) є глобальним індикатором, який вимірює продуктивність логістичних систем у різних країнах. Індекс розроблений та публікується Світовим банком, і він оцінює країни за шістьма ключовими показниками, що впливають на логістичну ефективність.

Ключові показники індексу LPI [41-43]

1. Ефективність митного контролю (Customs).
2. Якість інфраструктури (Infrastructure).
3. Легкість організації міжнародних перевезень (Ease of arranging shipments).

4. Компетентність та якість логістичних послуг (Logistics competence).
5. Відстеження та контроль (Tracking and tracing).
6. Своєчасність поставок (Timeliness).

Польща є важливим гравцем на ринку логістики завдяки своєму стратегічному розташуванню в центрі Європи, розвиненій інфраструктурі та ефективним логістичним компаніям. У рейтингу LPI Польща зазвичай посідає високі позиції, що відображає її розвинену логістичну систему [41-43].

2018 р. Польща посіла 28 місце зі значенням LPI = 3,54;

2020 р. Польща посіла 28 місце зі значенням LPI = 3,55;

2022 р. Польща посіла 30 місце зі значенням LPI = 3,57.

1. Ефективність митного контролю в Польщі є одним з ключових показників Індексу логістичної ефективності (LPI), який оцінює, наскільки швидко та ефективно проходять вантажі через митницю. Польща має добре розвинену митну систему, що сприяє швидкому та ефективному обслуговуванню товаропотоків, табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Показники ефективності митного контролю в Польщі за LPI

Рік	Позиція в рейтингу за митним контролем	Оцінка (від 1 до 5)
2018	29	3,54
2020	27	3,55
2022	30	3,57

Джерело: [41-43]

Висока ефективність митного контролю в Польщі сприяє зменшенню витрат та часу на перевезення товарів, що позитивно впливає на конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку. Це також полегшує бізнес-операції для компаній, що імпортують та експортують товари через польські митниці.

Ініціативи з покращення митного контролю в Польщі: впровадження електронного митного оформлення та використання автоматизованих систем управління ризиками; проведення регулярних консультацій з бізнес-

спільноту для покращення процесів митного контролю та врахування їхніх потреб; підвищення кваліфікації митних працівників через тренінги та програми обміну досвідом з іншими країнами ЄС.

2. Якість інфраструктури (Infrastructure) в Польщі є одним із ключових показників Індексу логістичної ефективності (LPI), що оцінює здатність країни забезпечувати ефективні та надійні логістичні послуги. Висока якість інфраструктури сприяє швидкому та безперешкодному перевезенню товарів, що є критично важливим для міжнародної торгівлі, табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Показники ефективності якості інфраструктури в Польщі за LPI

Рік	Позиція в рейтингу за якістю інфраструктури	Оцінка (від 1 до 5)
2018	24	3,60
2020	25	3,62
2022	26	3,65

Джерело: [41-43]

Висока якість інфраструктури сприяє зменшенню витрат на логістику, підвищенню швидкості та надійності перевезень, що позитивно впливає на конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку. Добре розвинена інфраструктура також полегшує доступ до ринків і сприяє залученню іноземних інвестицій.

3. Легкість організації міжнародних перевезень (Ease of arranging shipments) є одним з ключових показників Індексу логістичної ефективності (LPI), що оцінює здатність країни забезпечувати швидке та надійне переміщення вантажів через кордони. Висока легкість організації міжнародних перевезень свідчить про ефективну логістичну систему, що спрощує процеси експорту та імпорту, табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Показники ефективності легкості організації міжнародних перевезень в
Польщі за LPI

Рік	Позиція в рейтингу за легкістю організації перевезень	Оцінка (від 1 до 5)
2018	25	3,70
2020	24	3,72
2022	23	3,75

Джерело: [41-43]

Висока легкість організації міжнародних перевезень сприяє зменшенню витрат на логістику та покращенню ефективності бізнес-процесів. Це забезпечує конкурентоспроможність польських товарів на міжнародних ринках та залучає іноземних інвесторів.

4. Компетентність (Logistics competence) та якість логістичних послуг є одним із ключових показників Індексу логістичної ефективності (LPI), який оцінює здатність країни забезпечувати високий рівень логістичних послуг. Це включає професійність персоналу, ефективність логістичних процесів та загальну якість послуг, що надаються логістичними компаніями, табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Показники ефективності компетентності та якості логістичних послуг в
Польщі за LPI

Рік	Позиція в рейтингу за компетентністю та якістю логістичних послуг	Оцінка (від 1 до 5)
2018	27	3,65
2020	26	3,67
2022	24	3,70

Джерело: [41-43]

Високий рівень компетентності та якості логістичних послуг сприяє зниженню витрат на логістику, підвищенню ефективності бізнес-процесів та поліпшенню конкурентоспроможності польських товарів на міжнародних ринках. Це також сприяє залученню іноземних інвесторів та розвитку національної економіки.

5. Відстеження та контроль є одним з ключових показників Індексу логістичної ефективності (LPI), що оцінює здатність країни забезпечувати ефективні системи для моніторингу руху товарів. Цей показник відображає можливості компаній щодо надання інформації про місцезнаходження та стан вантажів у реальному часі, що є критично важливим для забезпечення прозорості та надійності логістичних ланцюгів, табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Показники ефективності за відстеженням та контролем в Польщі за LPI

Рік	Позиція в рейтингу за відстеженням та контролем	Оцінка (від 1 до 5)
2018	26	3,68
2020	25	3,70
2022	24	3,72

Джерело: [41-43]

Ефективні системи відстеження та контролю сприяють підвищенню прозорості та надійності логістичних процесів, що зменшує ризики втрат та пошкоджень вантажів. Це також покращує довіру клієнтів до логістичних послуг і підвищує конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку.

6. Своєчасність поставок є одним з ключових показників Індексу логістичної ефективності (LPI), що оцінює здатність країни забезпечувати доставку вантажів у встановлені строки. Висока своєчасність поставок є критично важливою для підтримки ефективних логістичних ланцюгів та задоволення вимог клієнтів, табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Показники ефективності за своєчасністю поставок в Польщі за LPI

Рік	Позиція в рейтингу за своєчасністю поставок	Оцінка (від 1 до 5)
2018	22	3.75
2020	21	3.77
2022	20	3.80

Джерело: [41-43]

Висока своєчасність поставок сприяє задоволенню потреб клієнтів, знижує витрати на зберігання товарів і підвищує ефективність логістичних

процесів. Це забезпечує конкурентоспроможність польських товарів на міжнародних ринках і сприяє економічному зростанню країни.

Польща повинна продовжувати інвестувати в інфраструктуру та покращення логістичних процесів, щоб підтримувати та підвищувати свою позицію в індексі LPI. Це сприятиме подальшому економічному розвитку країни та зміцненню її позицій на глобальному ринку.

2.3. Виклики та перспективи розвитку польської мережі міжнародних транспортних коридорів

Розвиток польської мережі міжнародних транспортних коридорів стикається з кількома викликами, які включають економічні, інфраструктурні, політичні та екологічні аспекти. Однак, розвиток польської мережі міжнародних транспортних коридорів має і певні перспективи, табл.2.8

Таблиця 2.8

Виклики та перспективи розвитку польської мережі транспортних коридорів

Виклики	Перспективи
1. Інфраструктурні	1. Розвиток інфраструктури
2. Економічні	2. Фінансові можливості
3. Політичні	3. Технологічний розвиток
4. Екологічні	4. Економічні можливості
5. Соціальні	5. Політична підтримка
	6. Екологічні ініціативи
	7. Соціальний вплив

Складено автором

Розглянемо більш детально зазначений перелік викликів та перспектив розвитку.

Розвиток польської мережі міжнародних транспортних коридорів стикається з кількома викликами, які включають економічні, інфраструктурні, політичні та екологічні аспекти.

1. Інфраструктурні виклики.

– стан існуючої інфраструктури – багато доріг і залізничних колій потребують модернізації та реконструкції для відповідності сучасним стандартам і збільшення пропускної здатності.

– фінансування – високі витрати на будівництво та утримання транспортної інфраструктури вимагають значних інвестицій, які можуть бути важко забезпечити в умовах економічної нестабільності.

2. Економічні виклики.

– зростаюча конкуренція з боку інших транспортних коридорів, особливо в контексті проекту «Один пояс, один шлях» (Belt and Road Initiative) від Китаю, може обмежувати роль Польщі в міжнародних транспортних перевезеннях.

– фінансові кризи можуть вплинути на обсяги міжнародної торгівлі та відповідно на обсяги перевезень через польські коридори.

3. Політичні виклики:

– політичні зміни та нестабільність в країнах-сусідах можуть впливати на транспортні коридори, що проходять через Польщу.

– відмінності в регуляторних вимогах між країнами можуть ускладнювати перетин кордонів та створювати додаткові витрати для операторів.

4. Екологічні виклики:

– підвищені екологічні вимоги та норми можуть вимагати додаткових інвестицій у модернізацію інфраструктури для зменшення негативного впливу на довкілля.

– погодні умови та зміни клімату можуть створювати непередбачувані труднощі для підтримання та експлуатації транспортної мережі.

5. Соціальні виклики:

– реалізація великих інфраструктурних проектів може стикатися з опором з боку місцевих громад через занепокоєння щодо впливу на навколишнє середовище та якість життя.

Подолання цих викликів вимагає комплексного підходу, включаючи співпрацю між урядом, приватним сектором та міжнародними організаціями.

Розвиток польської мережі міжнародних транспортних коридорів має значні перспективи завдяки стратегічному географічному розташуванню країни та зростаючій ролі Польщі як транзитної країни між Сходом та Заходом Європи.

1. Інфраструктурні інвестиції

– продовження проектів з модернізації доріг, залізничних колій та портів, що підвищить ефективність і безпеку перевезень.

– розширення мережі швидкісних магістралей та залізничних ліній, включаючи високошвидкісні залізниці.

2. Фінансові можливості

– залучення фінансування з фондів Європейського Союзу для розвитку транспортної інфраструктури, особливо в рамках програми CEF (Connecting Europe Facility).

– залучення приватних інвесторів через механізми публічно-приватного партнерства (PPP).

3. Технологічний розвиток

– впровадження інтелектуальних транспортних систем (ITS) для підвищення ефективності управління трафіком і зменшення заторів.

– перехід на використання альтернативних джерел енергії для транспортних засобів, таких як електромобілі та водневі технології.

4. Економічні можливості

– підключення до нових міжнародних торгових маршрутів, таких як китайська ініціатива «Один пояс, один шлях».

– збільшення вантажних перевезень завдяки зростанню економіки та міжнародної торгівлі.

5. Політична підтримка

– програми уряду Польщі, спрямовані на розвиток транспортної інфраструктури, такі як Національна стратегія розвитку транспорту до 2030

року.

– поглиблення співпраці з сусідніми країнами та міжнародними організаціями для гармонізації стандартів та зменшення бар'єрів у транскордонних перевезеннях.

6. Екологічні ініціативи

– впровадження більш суворих екологічних вимог та розвиток транспортних засобів з низьким рівнем викидів.

– інвестиції в інфраструктурні проекти, які мінімізують негативний вплив на довкілля.

7. Соціальний вплив

– покращення транспортної інфраструктури може сприяти підвищенню якості життя громадян через зменшення заторів, покращення доступності та безпеки.

– реалізація інфраструктурних проектів може сприяти створенню нових робочих місць у будівельному та транспортному секторах.

Розвиток польської мережі міжнародних транспортних коридорів має величезний потенціал для покращення економічного стану країни, підвищення конкурентоспроможності на міжнародній арені та сприяння стійкому розвитку. Це вимагає комплексного підходу, включаючи інвестиції в інфраструктуру, технологічні інновації, політичну підтримку та екологічну відповідальність.

Щоб оцінити перспективи розвитку польської мережі міжнародних транспортних коридорів, ми розглянули статистичні дані, що відображають фінансові моменти та соціальні показники діяльності міжнародних транспортних коридорів в Польщі.

На рис. 2.8 наведено динаміку загальних інвестицій у транспортну інфраструктуру Польщі (млрд євро). Як видно з наведених даних, обсяги інвестування є сталими з високим рівнем збереження подібного тренду в наступні два роки.

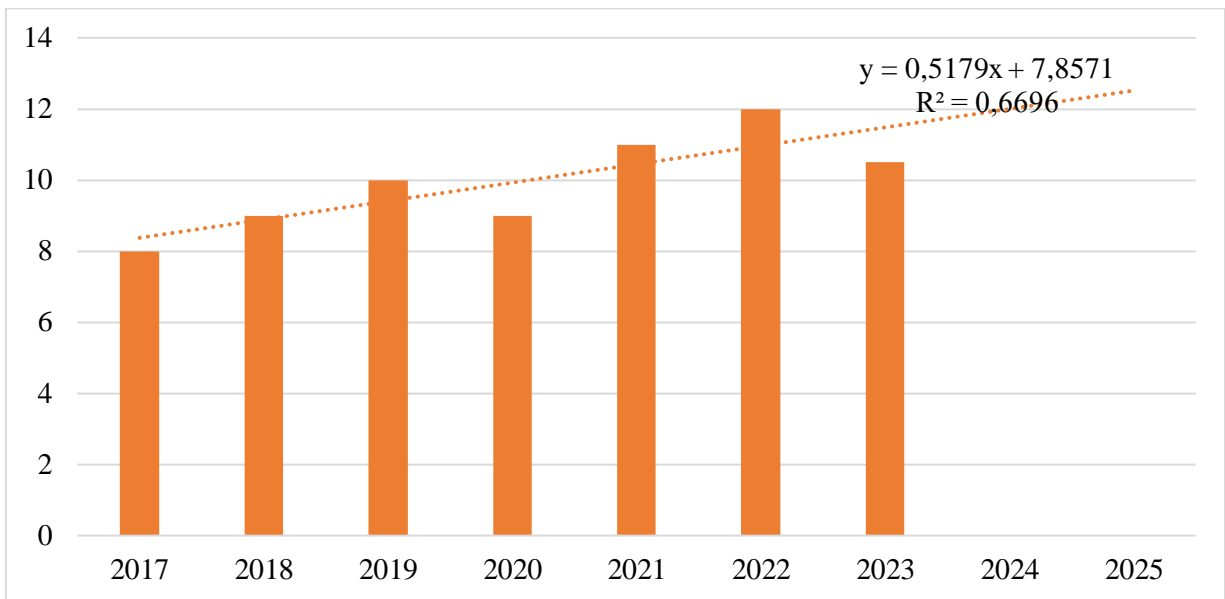

Рис. 2.8. Динаміка загальних інвестицій у транспортну інфраструктуру Польщі (млрд євро) [33-40]

На рис. 2.9 наведено динаміку фінансування з фондів ЄС у транспортну інфраструктуру Польщі (млрд євро). Як видно з наведених даних, обсяги фінансування є сталими з високим рівнем збереження подібного тренду в наступні два роки.

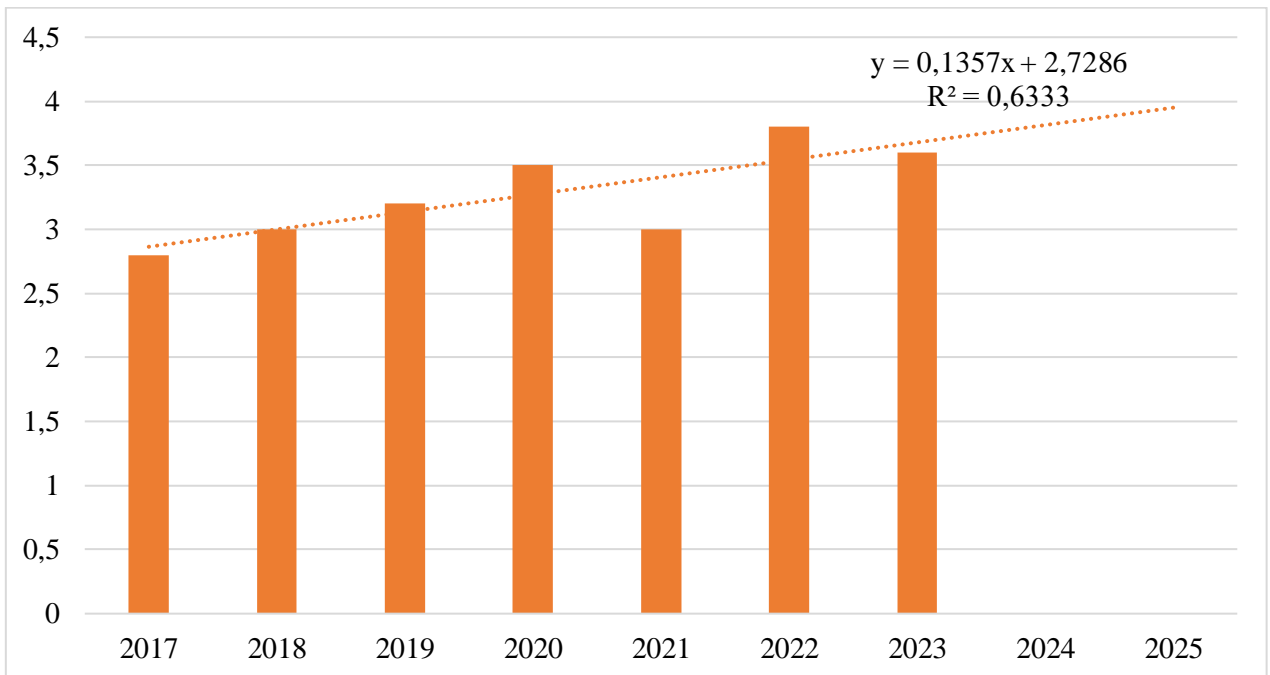

Рис. 2.9. Динаміка фінансування з фондів ЄС у транспортну інфраструктуру Польщі (млрд євро) [33-40]

На рис. 2.10 наведено динаміку соціального показника, відсоток громадян, щодо підтримки інфраструктурних проєктів в Польщі. Як видно з наведених даних, обсяги інвестування є сталими з високим рівнем збереження подібного тренду в наступні два роки.

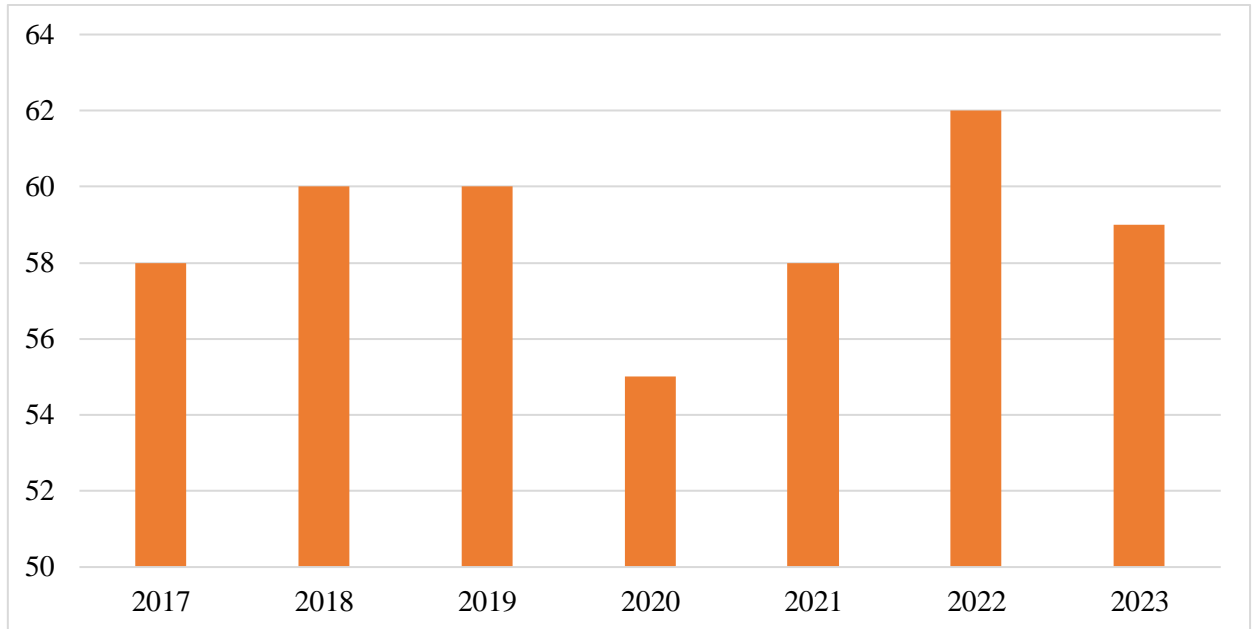

Рис. 2.10. Динаміка соціального показника, відсоток громадян, щодо підтримки інфраструктурних проєктів в Польщі [33-40]

Також зазначимо в якості перспектив такі важливі регуляторні зміни: введення нових стандартів безпеки на залізничному транспорті (2018 р.); введення обов'язкового екологічного аудиту для нових інфраструктурних проєктів (2020 р.) посилення вимог до викидів від транспортних засобів (2022 р.). Також слід зазначити впровадження інтелектуальних транспортних систем (ITS) протягом 2017-2023 рр. для покращення управління трафіком на основних магістралях та залізничних лініях.

Зазначені показники демонструють сталий розвиток транспортної інфраструктури Польщі за останні 7 років. Постійні інвестиції, фінансування з фондів ЄС, зростання обсягів перевезень, впровадження нових екологічних стандартів та регуляторних вимог вказують на позитивні перспективи подальшого розвитку міжнародних транспортних коридорів. Ці дані також

підкреслюють важливість технологічного розвитку та соціальної підтримки для успішної реалізації інфраструктурних проектів.

Висновки до другого розділу

1. Польща, розташована в центрі Європи, відіграє важливу роль як транзитний вузол для міжнародних транспортних коридорів. Це стратегічне положення дозволяє Польщі з'єднувати різні частини Європи і забезпечувати ефективний рух товарів і пасажирів між різними регіонами континенту. Основні транспортні коридори, що проходять через Польщу, значно сприяють економічному розвитку країни та її інтеграції в європейські та світові транспортні мережі.

За період з 2013 р. по 2023 рр. обсяги перевезень через польські міжнародні транспортні коридори демонструють стабільне зростання у всіх основних видах транспорту: автомобільному, залізничному та морському. Польща підтверджує свою роль як важливий транзитний вузол між Сходом і Заходом Європи, а також Північчю та Півднем. Аналіз довів стабільне зростання обсягів перевезень у всіх видах транспорту, що підкреслює важливість Польщі як транзитної країни в Європі. Хоча пандемія призвела до тимчасових спадів у 2020 році, всі види транспорту швидко відновилися, демонструючи стійкість транспортної системи Польщі. Зростання обсягів контейнерних перевезень вказує на підвищення ролі Польщі у глобальних логістичних ланцюгах. Поступове зростання викидів CO₂ від транспорту вимагає більшої уваги до впровадження екологічно чистих технологій та розвитку сталого транспорту.

2. Велика кількість компаній-операторів забезпечує ефективне функціонування основних транспортних коридорів, що проходять через Польщу. Ці компанії відіграють ключову роль у підтримці високого рівня логістичних послуг та сприяють економічному розвитку країни. Завдяки їхній діяльності Польща залишається важливим транзитним вузлом, інтегрованим у

глобальні логістичні мережі, забезпечуючи стабільний потік товарів і послуг між різними регіонами Європи та Азії.

Високий рейтинг Польщі в індексі LPI підтверджує її важливу роль у глобальній логістичній мережі. Це також свідчить про конкурентоспроможність польської логістичної системи та її здатність забезпечувати високий рівень послуг для міжнародних клієнтів.

Польща має ефективні митні процедури, що забезпечують швидке та безперешкодне проходження вантажів через кордон. Високий рівень розвитку транспортної інфраструктури, включаючи автошляхи, залізниці та морські порти, забезпечує ефективні перевезення. Польські логістичні компанії пропонують широкий спектр послуг, що полегшує організацію міжнародних перевезень. Висококваліфікований персонал і сучасні технології дозволяють забезпечити високий рівень логістичних послуг. Розвинені системи відстеження вантажів забезпечують прозорість і надійність логістичних процесів. Польща демонструє високу своєчасність поставок, що важливо для міжнародної торгівлі.

3. Розвиток польської мережі міжнародних транспортних коридорів стикається з низкою викликів, але водночас має значні перспективи завдяки стратегічному розташуванню країни, наявності фінансових можливостей, технологічному розвитку та політичній підтримці. Для забезпечення стійкого розвитку необхідно продовжувати інвестиції в інфраструктуру, впроваджувати сучасні технології, підвищувати екологічні стандарти та зміцнювати міжнародну співпрацю. Це сприятиме економічному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності та поліпшенню якості життя в Польщі.

ВИСНОВКИ

1. Проаналізовано поняття та класифікація міжнародних транспортних коридорів. Наведено основні характеристики міжнародних транспортних коридорів – мультимодальність, інфраструктурна інтеграція, технологічна підтримка, регулятивна координація, економічна значущість. Наведено класифікації міжнародних транспортних коридорів, які допомагають систематизувати різноманіття транспортних коридорів та визначити їхні особливості й призначення в системі міжнародних перевезень. Перелічено країни з найбільшою кількістю міжнародних транспортних коридорів зазвичай є великими транзитними державами, які мають стратегічне географічне положення та розвинену транспортну інфраструктуру. Ці країни мають розвинену інфраструктуру та стратегічне географічне положення, що робить їх важливими вузлами для міжнародних транспортних коридорів.

Міжнародні транспортні коридори відіграють ключову роль у глобальній економіці, і їхній вплив описують різні економічні теорії, а саме: теорія порівняльних переваг, теорія нової економічної географії, теорія транспортних витрат, теорія міжнародної торгівлі та інвестицій, теорія розвитку інфраструктури, теорія мультиплікатора, теорія мережевої економіки.

2. Виокремлено роль та значення міжнародних транспортних коридорів у глобальній економіці. Міжнародні транспортні коридори є критично важливими для розвитку глобальної економіки, оскільки вони сприяють покращенню торгівлі, економічному зростанню, логістичній ефективності, міжнародній кооперації та інтеграції. Інвестування у розвиток транспортних коридорів приносить значні економічні, соціальні та екологічні переваги, що робить їх невід'ємною частиною стратегії сталого розвитку. Перелічено найбільші міжнародні транспортні коридори світу. Ці коридори відіграють ключову роль у забезпеченні міжнародної торгівлі та економічного розвитку, з'єднуючи різні регіони світу та сприяючи ефективному транспортуванню

товарів і послуг. Міжнародні транспортні коридори мають важливе економічне та соціальне значення. Вони сприяють економічному зростанню, знижують витрати на логістику, підвищують якість життя населення, розвивають інфраструктуру та стимулюють освітні та екологічні ініціативи. Інвестування у розвиток МТК приносить значні переваги як для окремих країн, так і для глобальної економіки в цілому. Міжнародні транспортні коридори суттєво покращують міжнародну торгівлю та логістику, знижуючи витрати, підвищуючи швидкість і надійність перевезень, розширюючи ринки збуту та сприяючи екологічній стійкості. Інвестування в розвиток транспортних коридорів приносить значні економічні та соціальні переваги, сприяючи глобальному економічному розвитку та інтеграції.

3. Польща, розташована в центрі Європи, відіграє важливу роль як транзитний вузол для міжнародних транспортних коридорів. Це стратегічне положення дозволяє Польщі з'єднувати різні частини Європи і забезпечувати ефективний рух товарів і пасажирів між різними регіонами континенту. Основні транспортні коридори, що проходять через Польщу, значно сприяють економічному розвитку країни та її інтеграції в європейські та світові транспортні мережі.

За період з 2013 р. по 2023 рр. обсяги перевезень через польські міжнародні транспортні коридори демонструють стабільне зростання у всіх основних видах транспорту: автомобільному, залізничному та морському. Польща підтверджує свою роль як важливий транзитний вузол між Сходом і Заходом Європи, а також Північчю та Півднем. Аналіз довів стабільне зростання обсягів перевезень у всіх видах транспорту, що підкреслює важливість Польщі як транзитної країни в Європі. Хоча пандемія призвела до тимчасових спадів у 2020 році, всі види транспорту швидко відновилися, демонструючи стійкість транспортної системи Польщі. Зростання обсягів контейнерних перевезень вказує на підвищення ролі Польщі у глобальних логістичних ланцюгах. Поступове зростання викидів CO₂ від транспорту вимагає більшої уваги до впровадження екологічно чистих технологій та розвитку сталого транспорту.

4 Велика кількість компаній-операторів забезпечує ефективне функціонування основних транспортних коридорів, що проходять через Польщу. Ці компанії відіграють ключову роль у підтримці високого рівня логістичних послуг та сприяють економічному розвитку країни. Завдяки їхній діяльності Польща залишається важливим транзитним вузлом, інтегрованим у глобальні логістичні мережі, забезпечуючи стабільний потік товарів і послуг між різними регіонами Європи та Азії.

Високий рейтинг Польщі в індексі LPI підтверджує її важливу роль у глобальній логістичній мережі. Це також свідчить про конкурентоспроможність польської логістичної системи та її здатність забезпечувати високий рівень послуг для міжнародних клієнтів.

Польща має ефективні митні процедури, що забезпечують швидке та безперешкодне проходження вантажів через кордон. Високий рівень розвитку транспортної інфраструктури, включаючи автошляхи, залізниці та морські порти, забезпечує ефективні перевезення. Польські логістичні компанії пропонують широкий спектр послуг, що полегшує організацію міжнародних перевезень. Висококваліфікований персонал і сучасні технології дозволяють забезпечити високий рівень логістичних послуг. Розвинені системи відстеження вантажів забезпечують прозорість і надійність логістичних процесів. Польща демонструє високу своєчасність поставок, що важливо для міжнародної торгівлі.

5 Розвиток польської мережі міжнародних транспортних коридорів стикається з низкою викликів, але водночас має значні перспективи завдяки стратегічному розташуванню країни, наявності фінансових можливостей, технологічному розвитку та політичній підтримці. Для забезпечення стійкого розвитку необхідно продовжувати інвестиції в інфраструктуру, впроваджувати сучасні технології, підвищувати екологічні стандарти та зміцнювати міжнародну співпрацю. Це сприятиме економічному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності та поліпшенню якості життя в Польщі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кваліфікаційна робота бакалавра : методичні рекомендації до виконання для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності «Міжнародні економічні відносини», освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» / уклад. Л. І. Григорова-Беренда, С. А. Касьян, О. В. Ханова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 40 с.
2. Войтович Р.В. Міжнародні транспортні коридори: економіко-географічні аспекти. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 256 с.
3. Кваша С.М. Транспортні коридори в міжнародній логістиці. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 49. С. 43-48.
4. Клименко М.М. Транспортні коридори: теоретичні основи та прикладні аспекти. Харків: ХНАДУ, 2013. 312 с.
5. Гамалія В.І. Розвиток міжнародних транспортних коридорів в умовах глобалізації. Київ: КНТ, 2012. 208 с.
6. Єрмоленко В.А. Міжнародні транспортні коридори: сучасний стан і перспективи розвитку. *Економіка України*. 2014. № 7. С. 31-38.
7. Проценко О.А. Класифікація міжнародних транспортних коридорів. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2015. № 3(168). С. 19-25.
8. Савчук О.М. Міжнародні транспортні коридори: проблеми та перспективи. *Наукові праці НДІ транспорту*. 2013. Т. 2. С. 105-112.
9. Попов С.В. Транспортні коридори в системі світової економіки. Одеса: ОНМУ, 2015. 290 с.
10. Бондаренко О.Є. Міжнародні транспортні коридори як фактор розвитку регіональної економіки. *Економіка і прогнозування*. 2014. № 2. С. 45-52.
11. Петров В.М. Теоретичні засади функціонування міжнародних транспортних коридорів. *Логістика і транспорт*. 2015. № 1(79). С. 27-33.

12. Економіка транспорту і логістика / за ред. В.П. Мельника. К.: КНЕУ, 2015. 480 с.
13. Логістика: теорія і практика / за ред. М.М. Диканя. Х.: ХНАДУ, 2014. 520 с.
14. Транспортна логістика / С.П. Гладков, О.І. Левченко. Л.: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 412 с.
15. Економіка транспорту / за ред. В.С. Білоуса. К.: НТУ, 2012. 390 с.
16. Логістика та управління ланцюгами постачання / за ред. І.В. Смірнова. К.: Видавничий дім "Кондор", 2014. 450 с.
17. Войтович Р.В. Міжнародні транспортні коридори: економіко-географічні аспекти. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 256 с.
18. Гамалія В.І. Розвиток міжнародних транспортних коридорів в умовах глобалізації. Київ: КНТ, 2012. 208 с.
19. Єрмоленко В.А. Міжнародні транспортні коридори: сучасний стан і перспективи розвитку. *Економіка України*. 2014. № 7. С. 31-38.
20. Клименко М.М. Транспортні коридори: теоретичні основи та прикладні аспекти. Харків: ХНАДУ, 2013. 312 с.
21. Кваша С.М. Транспортні коридори в міжнародній логістиці. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 49. С. 43-48.
22. Попов С.В. Транспортні коридори в системі світової економіки. Одеса: ОНМУ, 2015. 290 с.
23. Савчук О.М. Міжнародні транспортні коридори: проблеми та перспективи. *Наукові праці НДІ транспорту*. 2013. Т. 2. С. 105-112.
24. Rodrigue J.-P. *The Geography of Transport Systems*. Routledge, 2020. 456 p.
25. European Commission. *Trans-European Transport Network (TEN-T)*. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/ten-t_en.

26. International Transport Forum. Transport Infrastructure in Poland: Investment, Planning, and Policy. *International Transport Forum*. OECD Publishing, 2018. URL: <https://www.itf-oecd.org/transport-infrastructure-poland>.
27. United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). European Agreement on Main International Traffic Arteries (AGR). *UNECE*. 2017. URL: https://unece.org/DAM/trans/conventn/AGR_e.pdf.
28. Coyle J.J., Bardi E.J., Novack R.A. Transportation: A Global Supply Chain Perspective. Cengage Learning, 2016. 640 p.
29. Polish Ministry of Infrastructure. National Transport Policy 2020. *Polish Ministry of Infrastructure*. URL: <https://www.gov.pl/web/infrastructure/national-transport-policy-2020>. – Title from the screen.
30. Korovyakovsky E.V., Grushevenko D.A. Transportation Corridors in Central and Eastern Europe: Challenges and Opportunities. *Journal of Transport Geography*. 2015. Vol. 42. P. 135-145.
31. Gajewski, J. The Development of Transport Infrastructure in Poland. URL: https://www.igipz.pan.pl/tl_files/igipz/ZG/rysunki/publikacje/Gajewski_transport_infrastructure.pdf.
32. Witkowski K. Logistics and Transportation in Poland. *Handbook of Research on Global Supply Chain Management*. IGI Global, 2017. P. 350-370.
33. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Transport Sector Strategy for Poland. *EBRD*. 2016. URL: <https://www.ebrd.com/what-we-do/sectors/transport/overview.html>.
34. European Commission. Transport in the European Union: Current Trends and Issues. *European Commission*. 2023. URL: <https://ec.europa.eu/transport/facts-fundings/statistics>.
35. OECD. Transport Infrastructure Investment and Maintenance Spending. *OECD*. 2023. URL: https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=ITF_INV-MTN_DATA.

36. International Transport Forum. Transport Performance Indicators. *International Transport Forum*. 2023. URL: <https://www.itf-oecd.org/statistics>.
37. Polish Ministry of Infrastructure. Annual Report on Transport Infrastructure 2023. *Polish Ministry of Infrastructure*. Mode of access: <https://www.gov.pl/web/infrastructure/annual-report-2023>.
38. Eurostat. EU Transport in Figures: Statistical Pocketbook 2023. *Eurostat*. 2023. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/transport/publications>.
39. United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). Transport Statistics for Europe and North America. *UNECE*. 2023. URL: <https://unece.org/transport-statistics>.
40. World Bank. Logistics Performance Index 2023. *World Bank*. URL: <https://lpi.worldbank.org>.
41. World Bank. Connecting to Compete 2023: Trade Logistics in the Global Economy. *World Bank*. 2023. URL: <https://lpi.worldbank.org>.
42. World Bank. Connecting to Compete 2020: Trade Logistics in the Global Economy. *World Bank*. 2020. URL: <https://lpi.worldbank.org>.
43. World Bank. Connecting to Compete 2018: Trade Logistics in the Global Economy. *World Bank*. 2018. URL: <https://lpi.worldbank.org>.